

Opetus ja opetuksen kehittäminen

JOPS-hankkeen kyselyt

Toimittaneet
Tuula Peura
Ulla Kekäläinen

OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA OPINTOKETJUN JOUSTAVUUDESTA

**Kyselyt ammattikorkeakoulusta yliopistoon tai yliopistosta
ammattikorkeakouluun siirtyneille opiskelijoille**

- kysely ammattikorkeakoulusta Kuopion yliopistoon siirtyneille opiskelijoille ja sitä täydentävä haastattelu
- kysely ammattikorkeakoulusta Savonia-ammattikorkeakouluun siirtyneille opiskelijoille
- kysely Sibelius-Akatemiasta Savonia-ammattikorkeakoulun Musiikki- ja Tanssiakatemiaan siirtyneille opiskelijoille
- kysely ammattikorkeakoulusta Sibelius-Akatemiaan siirtyneille opiskelijoille
- kysely ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta Sibelius-Akatemian Taidehallinnon maisteriohjelmaan siirtyneille opiskelijoille

Kekäläinen Ulla, Peura Tuula 2006

1. Johdanto

Joustava opintoketju Pohjois-Savossa -hanke oli Pohjois-Savon yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteinen hanke, jonka tarkoituksena oli selvittää opiskelijoiden siirtymistä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välillä, siirtymiseen liittyviä ongelmia ja kehittää siirtyvien opiskelijoiden opiskelijavalintamenettelyä ja opintojenohjausta. Tavoitteena oli löytää ratkaisuja ongelmakohtiin ja saada siirtyminen niin opiskelijoiden kuin henkilökunnan kannalta sujuvaksi toteuttaa. **Tässä hankkeessa siirtymisellä tarkoitetaan yleisiä hakeutumisväyliä pitkin hakeutumista yliopistoon tai ammattikorkeakouluun.**

Hanke käynnistyi 1.8.2005 ja päättyi 31.3.2006 ja se sai rahoituksensa EU:n Tavoite 1- ja ESR-ohjelmista Itä-Suomen lääninhallitukselta. Hanketta koordinoi Savonia-ammattikorkeakoulu ja sen partnereina toimivat Kuopion yliopisto, Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Sibelius Akatemia. Yhtenä osana hanketta toteutettiin kyselyt korkeakoulusta toiseen siirtyneille opiskelijoille. Kyselyiden ja yhtä kyselyä täydentävän haastattelun tarkoituksena oli selvittää opiskelijoiden kokemuksia yliopistoon tai ammattikorkeakouluun siirtymisestä, aikaisempien korkeakouluopintojen hyväksilukemisesta sekä heidän saamastaan neuvonnasta ja ohjauksesta. Kyselyt toteutettiin vuoden 2005 aikana sähköisesti Lotta-lomakkeella. Kyselyiden ja haastatteluiden käytännön toteutuksesta vastasivat hankkeen projektipäällikkö Tuula Peura ja suunnittelija Ulla Kekäläinen.

Kyselyt kohdennettiin Pohjois-Savon korkeakouluissa seuraaville opiskelijoille:

1. Ammattikorkeakoulusta Kuopion yliopistoon siirtyneet opiskelijat. Kyselyyn vastasi 119 opiskelijaa, joista hoitotieteen opiskelijoiden (29) vastaukset jätettiin huomiotta, koska heillä on AMK-tutkinto tai vastaava tutkinto yliopistoon pääsyn kriteerinä. Vastaajamäärä oli 43 % amk-tutkinnon hakuperusteeseen ilmoittaneista opiskelijoista. Kyselyä täydennettiin myös haastattelulla, johon osallistui 27 opiskelijaa.
2. Ammattikorkeakoulusta Savonia-ammattikorkeakouluun siirtyneet opiskelijat. Kyselyyn vastasi 20 opiskelijaa, joten vastaajamäärä oli 23 %.
3. Sibelius-Akatemian Kuopion osastosta Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion Musiikki- ja Tanssiakatemiaan siirtyneille opiskelijoille. Kysely lähetettiin 15 opiskelijalle, joista 12 vastasi kyselyyn.
4. Ammattikorkeakoulusta Sibelius-Akatemian Kuopion osastoon siirtyneet opiskelijat. Kysely lähetettiin 9 opiskelijalle ja 2 opiskelijaa vastasi kyselyyn.
5. Ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta Sibelius-Akatemian taidehallinnon maisteriohjelmaan siirtyneet opiskelijat. Kysely lähetettiin 15 opiskelijalle, joista 7 vastasi kyselyyn.

SISÄLTÖ	sivu
1. Johdanto	3
2. Kysely ammattikorkeakoulusta Kuopion yliopistoon siirtyneille opiskelijoille	5
2.1 Taustatiedot	5
2.2 Neuvonta ja ohjaus	8
2.3 Ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukeminen	12
2.4 Päällekkäisyys ammattikorkeakouluopintojen kanssa	18
2.5 Siirtymisen sujuvuus	19
3. Kyselyä täydentävä haastattelu ammattikorkeakoulusta Kuopion yliopistoon siirtyneille opiskelijoille	19
3.1 Fysiikanalan opiskelijoiden haastattelu	19
3.2 Kauppatieteidenalan opiskelijoiden haastattelu	21
3.3 Lääketieteidenalan opiskelijoiden haastattelu	22
3.4 Sosiaalitieteidenalan opiskelijoiden haastattelu	22
3.5 Terveystieteidenalan opiskelijoiden haastattelu	25
3.6 Tietojenkäsittelytieteidenalan opiskelijoiden haastattelu	26
3.7 Ympäristötieteidenalan opiskelijoiden haastattelu	28
4. Kysely ammattikorkeakoulusta Savonia-ammattikorkeakouluun siirtyneille opiskelijoille	30
4.1 Taustatiedot	30
4.2 Neuvonta ja ohjaus	30
4.3 Aikaisempien opintojen hyväksiluku ja korvaavuus	30
5. Kysely Sibelius-Akatemian Kuopion osastosta Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion Musiikki- ja Tanssiakatemiaan siirtyneille opiskelijoille	31
5.1 Taustatiedot	31
5.2 Neuvonta ja ohjaus suunnitteluvaiheessa	31
5.3 Kuopion Musiikki- ja Tanssiakatemian antama neuvonta ja ohjaus opintojen alussa	31
5.4 Aikaisempien opintojen hyväksiluku ja sisältöjen päällekkäisyys	32
6. Kysely ammattikorkeakoulusta Sibelius-Akatemian Kuopion osastoon siirtyneille opiskelijoille	32
6.1 Taustatiedot	32
6.2 Neuvonta ja ohjaus	32
6.3 Aikaisempien ammattikorkeakouluopintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys	33
6.4 Joustava siirtyminen	33
7. Kysely ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta Sibelius-Akatemian taidehallinnon maisteriohjelmaan siirtyneille opiskelijoille	33
7.1 Taustatiedot	33
7.2 Neuvonta ja ohjaus	33
7.3 Aikaisempien opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys	33

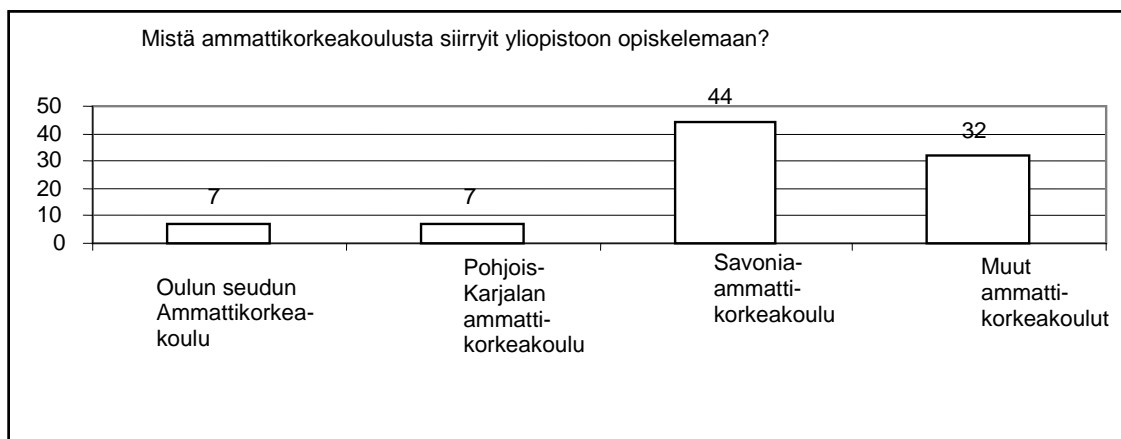
2. Kysely ammattikorkeakoulusta Kuopion yliopistoon siirtyneille opiskelijoille

2.1 Taustatiedot

Taustatiedoissa selvitettiin minkä ammattikorkeakoulututkinnon (tai osan sitä) ja missä ammattikorkeakoulussa vastaaja oli aikaisemmin suorittanut, mahdolliset opinnot avoimessa yliopistossa ja niiden määrä sekä mihin koulutusohjelmaan vastaajat olivat siirtyneet Kuopion yliopistossa ja millä vuosikurssilla he kyselyyn vastatessaan opiskelivat. Heitä pyydettiin myös määrittelemään, ovatko he tällä hetkellä päätoimisia vai sivutoimisia opiskelijoita ja minkä vuoksi he ovat hakeutuneet Kuopion yliopistoon.

Aikaisempi ammattikorkeakoulu

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 44 (49 %) oli suorittanut tutkinnon Savonia-ammattikorkeakoulussa, Oulun seudun ammattikorkeakoulussa seitsemän opiskelijaa (8 %) ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa seitsemän opiskelijaa (8 %) ja loput vastaajista (35,5 %) olivat suorittaneet ammattikorkeakoulututkinnon muissa Suomen ammattikorkeakouluissa.

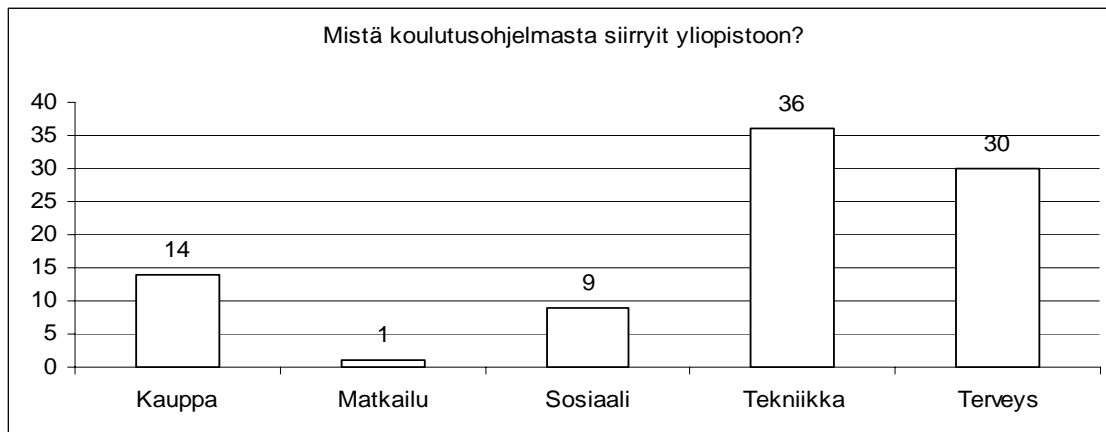

Kuva 1. (kysymys 1 a.)

Ammattikorkeakoulussa suoritettu koulutusohjelma

Vastaajat olivat opiskelleet ammattikorkeakoulussa seuraavissa koulutusohjelmissa:

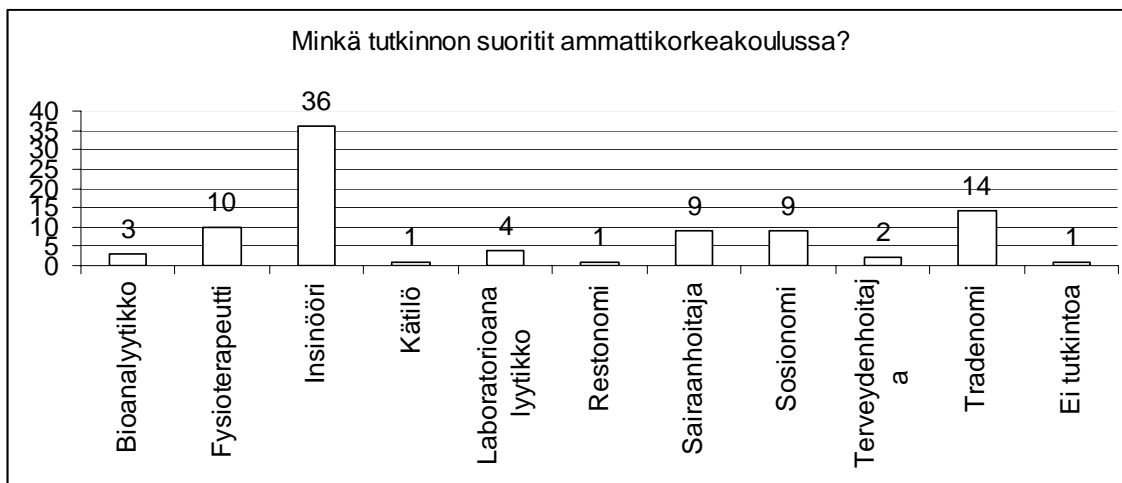
- Tekniikan ala: 36 opiskelijaa
- Terveysala: 30 opiskelijaa
- Kaupanala: 14 opiskelijaa
- Sosiaaliala: 9 opiskelijaa
- Matkailuala: 1 opiskelija

Kuva 2. (kysymys 1 b.)

Ammattikorkeakoulussa suoritettu tutkinto ennen yliopistoon hakeutumista

Vastaajista suurin osa oli suorittanut ammattikorkeakoulussa insinöörin tutkinnon ennen hakeutumistaan Kuopion yliopistoon (36 opiskelijaa) ja 25 opiskelijaa oli suorittanut terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon (sis. bioanalyttikko, fysioterapeutti, kätilö, sairaanhoitaja ja terveydenhoitaja). Tradenomin tutkinnon oli suorittanut 14 opiskelijaa ja laboratorioanalyttikon tutkinnon 4 opiskelijaa. Yksi opiskelija ei ollut suorittanut ammattikorkeakoulussa tutkintoa vaan oli suorittanut 78 opintoviikkoa terveysalan tutkinnosta ennen Kuopion yliopistoon hakeutumistaan.

Kuva 3. (kysymykset 1 c ja 1 d.)

Avoimessa yliopistossa suoritettavat opinnot ennen yliopistoon siirtymistä

39 opiskelijaa 90:stä (43 %) oli suorittanut Avoimessa yliopistossa opintoja ennen yliopistoon siirtymistään. He olivat suorittaneet avoimen yliopiston opintoja seuraavasti:

- 16 opiskelijaa: 1-15 opintoviikkoa
- 12 opiskelijaa: 16-40 opintoviikkoa
- 8 opiskelijaa: 41-70 opintoviikkoa
- 3 opiskelijaa: 71-110 opintoviikkoa

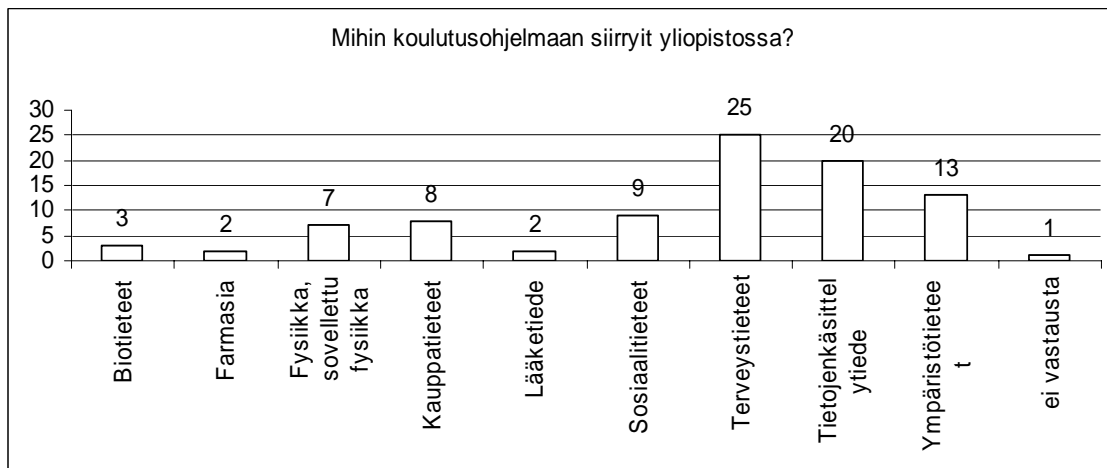

Kuva 4. (kysymykset 1 e ja 1 f.)

Pääaine ja vuosikurssi Kuopion yliopistossa

Vastaajat olivat hakeutuneet opiskelemaan Kuopion yliopistossa seuraaville aloille:

- Terveystieteet: 25 opiskelijaa
- Tietojenkäsittelytieteet: 20 opiskelijaa
- Ympäristötieteet: 13 opiskelijaa
- Sosiaalitieteet: 9 opiskelijaa
- Kauppätieteet: 8 opiskelijaa
- Fysiikka, sovellettu fysiikka: 7 opiskelijaa
- Biotieteet: 3 opiskelijaa
- Farmasia: 2 opiskelijaa

Kuva 5. (kysymys 1 g.)

Vastaajista suurin osa opiskeli ensimmäisellä vuosikurssilla (38 opiskelijaa), kolmannella vuosikurssilla (29 opiskelijaa) ja 2. vuosikurssilla (18 opiskelijaa). 2 vastaajista oli jo valmistunut Kuopion yliopistosta ja kaksi opiskeli 4.-5. vuosikurssilla. Muuntokoulutettavia vastaajista ilmoitti olevansa 21 opiskelijaa (23 %). Aloikseen he ilmoittivat lääketieteellisen teknologian (7 opiskelijaa), ympäristötekniikan (6 opiskelijaa), sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon (5 opiskelijaa), ohjelmistotekniikan (2 opiskelijaa) ja farmasian (1 opiskelijaa). Vastaajissa saattoi olla enemmänkin muuntokoulutettavia, sillä heiltä ei kyselyssä kysytty tätä kysymystä vaan tähän on koottu ne opiskelijat, jotka ilmoittivat olevansa muuntokoulutettavia.

Opiskelun päätoimisuus ja syy hakeutua Kuopion yliopistoon

Haastatteluun osallistuneista 46 opiskelijaa (51 %) ilmoitti opiskelevansa päätoimisesti Kuopion yliopistossa ja sivutoimisesti 41 opiskelijaa (46 %). Vastaamatta jätti kolme opiskelijaa. Opiskelijat kertoivat hakeutuneensa Kuopion yliopistoon opiskelemaan seuraavista syistä:

- halu edetä uralla ja kehittää osaamista
- halu opiskella yliopistotutkinto
- opiskelu koettiin eräänlaisena harrastuksena
- tarve saada lisätietoa
- toive/unelma-ammatti löytyi yliopistosta
- työttömyys

2.2 Neuvonta ja ohjaus

Ammattikorkeakoulun antama neuvonta ja ohjaus ennen yliopisto-opintojen alkua

Seitsemän opiskelijaa (8 %) kertoi tarvinneensa neuvontaa ja ohjausta ammattikorkeakoulusta, kun he suunnittelivat hakeutuvansa Kuopion yliopistoon opiskelemaan. He kuvasivat saaneensa neuvontaa ja ohjausta opettajilta, yliopettajilta tai opinto-ohjaajilta.

a) Tyytyväisyys neuvontaan ja ohjaukseen

Tyytyväisyyttä ammattikorkeakoulun antamaan neuvontaan ja ohjaukseen toi *kannustus ja tiedonsaanti*. Opiskelijat kokivat ohjaajien kannustaneen ja motivoineen jatkamaan opintoja yliopistossa. Samalla opiskelijat saivat etukäteistietoa yliopistoon hakeutumisesta ja mahdollisista opintojen hyväksilukumääristä yliopistossa. Eräs opiskelija kuvasikin asiaa näin:

"Kannustavaan asenteeseen ja tietoon siitä, minkä verran opinnoista todennäköisesti luetaan hyväksi yliopistossa."

b) Tyytymättömyys neuvontaan ja ohjaukseen

Tyytymättömyyttä ammattikorkeakoulun antamaan neuvontaan ja ohjaukseen herätti *vähäinen tiedonsaanti*. Tällöin opiskelijat kokivat, etteivät he olleet saaneet tarvitsemaansa tietoa ammattikorkeakoulusta. Tyytymättömyyttä saatuun ohjaukseen herätti myös se, jos ammattikorkeakoulusta saadussa tiedossa oli puutteita tai ristiriitaisuuksia yliopistokäytäntöjen kanssa. Ohjausta ja neuvontaa ei välttämättä oltu koettu tarpeelliseksi ammattikorkeakouluopintojen aikana tai ohjausta ei oltu osattu edes hakea ammattikorkeakoulun puolelta. Alla esimerkki vastauksesta:

"En saanut ohjausta, mutta jos olisin tiennyt, että sellaista on saatavissa amk:ssa niin olisin hakenut jotakin pohjatietoa, että ei olisi tarvinnut hypätä mitään tietämättömänä suoraan koulunpenkille."

Yliopiston antama neuvonta ja ohjaus ennen yliopisto-opintojen alkua

Neuvontaa ja ohjausta tarvitsi 35 opiskelijaa (39 %) ja 54 opiskelijaa ei tarvinnut neuvontaa ja ohjausta Kuopion yliopistosta, kun he suunnittelivat hakeutuvansa yliopistoon opiskelemaan. Neuvontaa ja ohjausta kuvattiin saaneen eniten seuraavista tahoista:

- tiedelaitokselta tai tiedekunnasta
- opintotoimistosta tai opinto-ohjaajalta

- yliopiston verkkosivuilta
- avoimesta yliopistosta ja
- yliopiston järjestämistä informaatiotilaisuuksista

a) Tyytyväisyys neuvontaan ja ohjaukseen

Tyytyväisyyttä Kuopin yliopiston antamaan neuvontaan ja ohjaukseen herättivät tiedon tarkkuus ja neuvonnan selkeys sekä kannustava ja henkilökohtainen ohjaus.

1. Tiedon tarkkuus ja neuvonnan selkeys

Opiskelijat kuvasivat olleensa tyytyväisiä siihen, että kysymyksiin oli saatu selkeät, täsmälliset vastaukset ja annettu tieto oli ollut ymmärrettävää ja asiallista. Tärkeimmät asiat kuten hakuprosessiin liittyvät asiat oli tuotu kattavasti esille. Tyytyväisyyttä herätti myös se, että henkilökunta otti selvää niistä asioista, joista opiskelijoilla ei ollut tietoa ja välittivät sitten tiedon opiskelijoille. Opiskelijat olivat tyytyväisiä siihen, että neuvonta ja ohjaus oli ollut nopeaa eikä vastauksia joutunut odottamaan pitkää aikaa. Alla erään opiskelijan vastausesimerkki:

"Kaikki tieto oli asiallista ja täsmällistä."

2. Kannustava ja henkilökohtainen ohjaus

Opiskelijat olivat tyytyväisiä siihen, että ohjaus oli ollut kannustavaa ja henkilökohtaista. Tällöin henkilökunnan suhtautumisen opiskelijoita kohtaan kuvattiin olleen ystävällistä, myönteistä ja kannustavaa. Alla erään opiskelijan kuvaus saadusta neuvonnasta ja ohjauksesta:

"Erittäin kannustava ja positiivinen suhtautuminen aikuisikäisen opiskelijan opintojen aloittamiseen yo:ssa."

b) Tyytymättömyys neuvontaan ja ohjaukseen

Tyytymättömyyttä saatuun neuvontaan ja ohjaukseen aiheuttivat seuraavat tekijät:

1. Tieto epätarkkaa tai vähäistä

Tyytymättömyyttä neuvonnassa ja ohjauksessa aiheuttivat saadun tiedon vähäisyys tai epätarkkuus. Jotkut opiskelijoista kokivat, ettei henkilökunnalla ollut riittävästi tietoa alkavista opinnoista tai aikaisempien opintojen hyväksilukemisesta. Tyytymättömyyttä herätti myös se, että osan henkilökunnasta arvioitiin olevan haluttomia opiskelijoiden neuvontaan ja ohjaukseen tai ohjaajien antamat vastaukset olivat olleet ristiriidassa keskenään. Tiedon saanti koettiin liian vähäiseksi, jos opiskelijat eivät tavoittaneet yliopistolta niitä henkilöitä, joilla olisi ollut tarvittavaa tietoa alkavista opinnoista. Myös tulevasta tutkintorakenteen uudistumisesta olisi haluttu enemmän etukäteistietoa. Eräs opiskelija kuvasi tyytymättömyyttään neuvontaan ja ohjaukseen näin:

"Ohjausta oli vaikea saada, kukaan ei tuntunut tietävän asioista, tai ainakaan oikeaa henkilöä ei saanut puhelimeen."

2. Henkilökohtaisen ohjauksen vähäisyys

Opiskelijat olivat tyytymättömiä siihen, jos he eivät kokeneet saavansa riittävästi henkilökohtaista ohjausta. Henkilökohtaisen ohjauksen vähyys vaikutti siihen, että

tulevan opiskeluaikataulun laatiminen koettiin vaikeaksi eikä tulevista opinnoista saatu riittävästi tarvitsemaansa etukäteistietoa. Myös henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laatimisessa opiskelijat olisivat kaivanneet enemmän tukea. Henkilökohtaista ohjausta olisi kaivattu etukäteen ennen opintojen alkua myös opintojen hyväksiluku ja korvaavuuskäytännöistä. Eräs opiskelija kuvasi henkilökohtaisen ohjauksen vähäisyyttä näin:

"Henkilökohtaista ohjausta olisi kaivannut enemmän, ihan yksityiskohtaista tietoa lisää alkavista kursseista, joihin olisi voinut osallistua heti keväällä 2004."

Yliopiston antama neuvonta ja ohjaus opintojen alkaessa

Kuopion yliopiston antama ohjaus oli ollut riittävää opintojen alkuvaiheessa 60 opiskelijan (67 %) mielestä ja se tuki opintojen aloittamista 68 opiskelijan (76 %) mielestä. HOPSin oli laatinut 71 opiskelijaa (79 %) vastanneista. Opiskelijat kuvasivat saaneensa neuvontaa ja ohjausta opintojen alkaessa eniten seuraavista tahoista:

- laitokselta tai tiedekunnasta
- muilta opiskelijoilta tai opiskelijatutoreilta
- informaatiotilaisuuksista tai opiskeluun johdattelevista opintojaksoista
- opintoasiainoimistosta ja opinto-ohjaajilta
- yliopiston verkkosivuilta ja oppaista
- ei mistään
- avoimesta yliopistosta

a) Tyytyväisyys neuvontaan ja ohjaukseen

1. Saatua tietoa oli riittävä ja nopeaa

Tyytyväisyyttä neuvonnassa ja ohjauksessa herätti se, että saatu tieto oli riittävä ja tarvittava tieto oli saatu riittävän ajoissa ja nopeasti. Opiskelijat olivat saaneet tietoa henkilökohtaisen- tai ryhmäohjauksen lisäksi postin välityksellä ennen opintojen alkamista, internetistä, erilaisista jaettavista materiaaleista, opinto-oppaista ja opiskelukavereilta. Riittävät tiedot tukivat opintojen aloittamista ja ne auttoivat alkuvaiheessa askarruttavien kysymysten kanssa. Saatua neuvontaa ja ohjausta oli ollut kattavaa ja yleiset opintojen aloittamiseen liittyvät ja ajankohtaiset asiat oli käyty ohjaustilanteessa läpi kuten opintojaksolle ilmoittautuminen, opintotarjonta, korvaavuuskäytännöt, sivuaine-valinnat, suoritustavat jne. Tämä helpotti opintojen aloittamiseen. Eräs opiskelija kuvasi saamaansa neuvontaa ja ohjausta seuraavalla tavalla:

"Amanuenssi selitti hyvin, miten opiskelu yliopistossa toimii, ja sanoi mille kursseille kannattaa ensimmäisenä mennä."

2. Ohjaus yksilöllistä ja henkilökohtaista

Opiskelijat olivat tyytyväisiä ohjaukseen silloin kun se koettiin yksilöllisenä ja henkilökohtaisena. Tällöin opiskelijat olivat laatineet henkilökohtaisen opinto- tai opiskelusuunnitelman (HOPS) yhdessä ohjaajan kanssa tai ohjaajan avustuksella pienemmässä ryhmässä. Tyytyväisyyttä toi myös se että ohjaavan henkilön puoleen oli mahdollista kääntyä aina kun oli tarvetta ja millaisessa asiassa tahansa ja että opiskelijat saivat tukea ohjaustilanteissa. Tämä motivoi opiskelijoita heti opintojen alkuvaiheessa ja tuki heitä siinä, etteivät he olleet opintojen aloitukseen liittyvien ongelmien kanssa yksin. Alla opiskelijan kuvaus ohjaustilanteesta:

"Henkilökohtainen ohjaus. Yleisten ohjausten ja infon rinnalla se auttoi epäselvyyksien ratkaisemisessa ja ohjaaja kannusti ja motivoi heti alussa."

3. Suhtautuminen kannustavaa

Opintojen aloitusvaiheessa tärkeäksi nähtiin se, että henkilökunta on ystävällistä ja rohkaisevaa. Opiskelijat olivat tyytyväisiä siihen, että ohjaavat henkilöt olivat olleet ymmärtäväisiä ja joustavia tukieessaan myös niitä opiskelijoita, jotka suorittavat opintoja osapäiväisesti töiden ohella.

"koulutusohjelman johtajalle oli helppo mennä puhumaan, oli erittäin ymmärtäväinen ja kannustava."

b) Tyytymättömyys neuvontaan ja ohjaukseen opintojen alkaessa

1. Riittämätön ohjaus ja tiedonsaanti sekä tiedonsaannin hitaus

Opiskelijat kokivat ohjauksen riittämättömänä, jos tietoa opintojen aloittamiseen liittyvistä käytännön asioista oli saatu liian vähän. Vähäisen tiedonsaannin vuoksi opiskelijoille tuli epävarma olo, kuinka edetä opinnoissaan. Koska ohjaus koettiin vähäiseksi, opiskelijat kokivat jääneensä yksin vastuuseen alkavista opinnoistaan. Tällöin heille jäi epäselväksi monia käytännön asioita kuten opiskelun alkamispäivä, luentojen alkamispäivämäärät ja paikat, mitä jaksoja olisi hyvä valita ja missä järjestyksessä sekä suoritustapoihin liittyviä tietoja. Myös sivutoimisesti opiskelevilla oli vaikeuksia saada riittävästi tietoa ja tukea opiskeluun liittyviin käytännön asioihin sekä työn ja opiskelun yhdistämiseen. Koska opiskelijat kokivat neuvonnan ja ohjauksen vähäiseksi, pyrkivät he hakemaan itse tietoa eri lähteistä kuten toisilta opiskelukavereilta, internetistä, puhelimitse tai sähköpostin kautta. Tällöin opiskelijat kokivat epävarmuutta siitä, olivatko he saaneet kaiken tarvitsemansa tiedon.

"Silti tuntui, että oli monia asioita joita ei vielä hahmottanut ja saattoi saada kuulla jotain kullan arvoista infoa ikäänkuin vahingossa muilta kavereilta, ja oli epävarma olo, miten saan kaiken tarvittavan tiedon hahmotettua itselleni..."

Opiskelijat olivat tyytymättömiä ohjaukseen, jos se oli huonosti suunniteltua ja annettu tieto ei ollut täsmällistä ja johdonmukaista. Tyytymättömyyttä herätti myös ohjaajan epävarmuus ja tietämättömyys, ja jos eri ohjaajilta saadut tiedot olivat ristiriitaiset keskenään. Opiskelijat olisivat kaivanneet myös enemmän tietoa oppiainevalinnoista ja niiden vaikutuksista työelämään ja työnsaantiin.

"Huono koordinointi eri asioiden suhteen. Koska koulutusohjelmaa ei ollut valmiiksi laadittu, olisi tarpeen ollut hieman parempi ohjaus, mitä jotkut opinnot käytännössä ja tarkoittavat ja mikä olisi järkevä valintakokonaisuus opintojen suhteen, ajatellessa opiskelijan tulevia työtoiveita."

2. Ohjaus annettu liian myöhäisessä vaiheessa

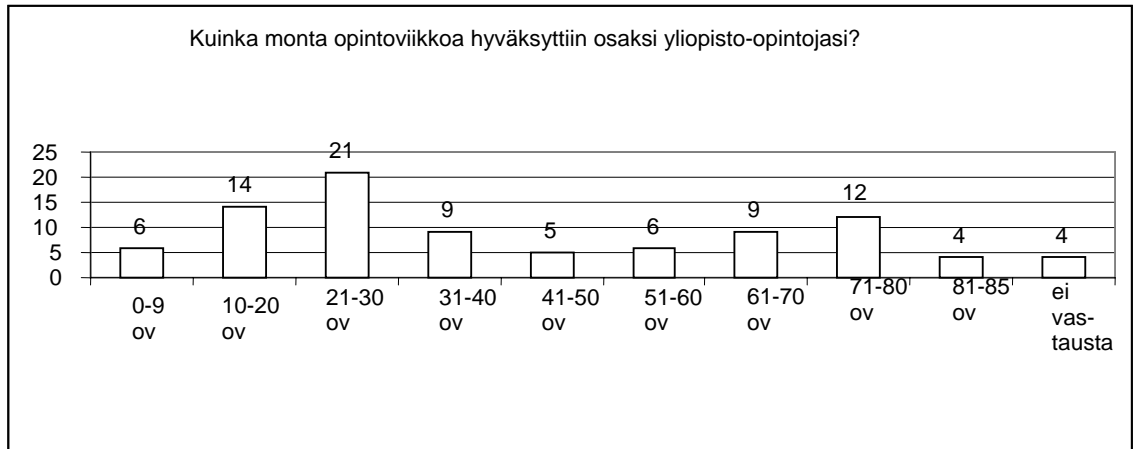
Opiskelijat olivat tyytymättömiä, jos he saivat ohjausta liian myöhäisessä vaiheessa. Tällöin he eivät tieneet heti opintojen alkuvaiheessa mille opintojaksoille heidän tulisi ilmoittautua tai he ilmoittautuivat opintojaksoille liian myöhään. Tämän vuoksi opintojen järkevä suunnittelu ja suunnitelmallinen opintojen aloitus viivästyi. Tyytymättömyyttä herätti myös se, jos vastauksia joutui odottamaan pitkän aikaa, opinnoista tietävien henkilöiden tavoittaminen oli vaikeaa tai heillä oli aikaa liian vähän ohjaukseen. Puutteellisen ohjauksen vuoksi opiskelijoilla oli epäselvyyttä siitä,

mitkä opintojaksot heillä korvautuisivat aikaisemmin suoritetuilla opinnoilla. Jotkut opiskelijoista huomasivat vasta myöhemmin suorittaneensa niitä opintoja, jotka olisivat korvautuneet aikaisemmilla opinnoilla. Eräs opiskelija kuvasi kokemuksiaan näin:

"Sain tietää korvattavat kurssini vasta siinä vaiheessa, kun suurin osa 2. vuosikurssin kursseista oli jo alkanut. Siksi en voinut ottaa "haastavampia" kursseja heti syksyllä vaan syksy meni "koulua leikkiessä"."

2.3 Aikaisempien ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukeminen

Aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja hyväksyttiin osaksi yliopisto-opintoja 0 - 85 opintoviikkoa kyselyyn osallistuneilla opiskelijoilla. Yli 50 opintoviikkoa hyväksilukuja oli fysiikan, tietojenkäsittelytieteen ja ympäristötieteen opiskelijoilla. 50 opintoviikkoa tai alle hyväksilukuja oli biotieteiden, farmasian, kauppatieteiden, lääketieteen, sosiaalitieteiden ja terveystieteiden opiskelijoilla. Hyväksiluettujen opintojen määrä oli riittävä 50 opiskelijan (56 %) mielestä. Alla kuvassa selvitys hyväksilukujen jakautumisesta eri opiskelijoilla.

Kuva 6.

Tyytyväisyys aikaisempien ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukuun

a) Samoja asioita ei opiskella uudelleen

Yleisesti tyytyväisyyttä herätti se, että yliopistossa hyväksiluettiin aikaisempia opintoja ja autettiin opintojen hyväksilukuprosessissa. Ammattikorkeakoulu-opintojen hyväksilukemisessa opiskelijat olivat tyytyväisiä siihen, ettei kertaalleen opittuja asioita tarvinnut opiskella enää uudelleen. Opiskelijat pystyivät nyt keskittymään uusien asioiden opiskeluun. Tämä lisäsi opiskelun mielekkyyttä ja motivoi jatkamaan opintoja. Hyväksilukemalla toisten oppilaitosten opetusta yliopiston koettiin arvostavan niissä saatua opetusta. Opiskelijat kuvasivat aikaisempien opintojen tulleen osaksi perusopintoja, sivuaineopintoja tai vapaasti valittavia opintoja. Tyytyväisyyttä herätti myös se, että ne opinnot, joita ei ole hyväksiluettu aikaisemmilla opinnoilla on aidosti koettu tärkeiksi eikä niissä käsiteltyjä asioita oltu aikaisemmissa opinnoissa käsitelty. Alla muutama esimerkki:

"Siihen että voin keskittyä uusiin asioihin enkä jo kerran opiskeltuihin asioihin."

"Minusta kaikki kurssit joita ei ole luettu hyväksi ovat tarpeellisia tulevaisuudessa enkä ole saanut vastaavaa opetusta amk:ssa. Alanvaihto verottaa tietenkin opintoviikkoja. Olen tyytyväinen tilanteeseen ja opetuksen tasoon."

b) Hyväksiluettujen opintojen määrä suuri

Muutamit opiskelijat olivat yllättyneitä siitä, että hyväksiluettujen opintojen määrä oli suurempi kuin he olivat osanneet odottaa. Tällöin iso osa aikaisemmin suoritetuista opinnoista oli saatettu hyväksilukea yliopisto-opintoihin.

"Runsauten siinä mielessä, että suuri osa opinnoista kävi suoraan opintoihini."

Tyytymättömyys aikaisempien ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukuun

a) Hyväksiluettujen opintojen määrä vähäinen

Tyytymättömyyttä herätti se, että opintoja hyväksiluettiin odotettua vähemmän. Tällöin opiskelijat kokivat, että samoja asioita on opiskeltava uudelleen kuin mitä on opiskeltu kertaalleen jo ammattikorkeakoulussa. Opiskelijat olivat tyytymättömiä myös siihen, että ammattikorkeakoulututkinnosta ei hyväksiluettu todellisia opintoviikkomääriä, vaan ne suhteutettiin yliopistotutkinnon opintoviikkomääriin. Opiskelijat pohtivat myös sitä, eikö yliopisto arvosta ammattikorkeakouluopintoja, koska niitä ei hyväksiluetta enempää. Opiskelijat olisivat halunneet, että hyväksilukukäytännöissä olisi huomioitu enemmän opiskelijoiden ja heidän taustojensa yksilöllisiä eroja. Tyytymättömyyttä herätti myös se, jos ammattikorkeakouluopinnoista ei hyväksiluettu yhtään opintoviikkoa.

"AMK-tutkintoa ei mielestäni kovin paljoa arvosteta. Yliopisto-opintojen ja AMK-opintojen välillä toki on selkeä ero, mutta jos ajattelee, millaisia kursseja kuitenkin suuri osa täälläkin esim. appro- ja vielä cumutasollakin on, niin kyllä AMK-kurssit siinä vertailussa olisivat vähintään yhtä hyviä."

Hyväksilukukäytäntö koettiin myös raskaaksi, sillä jokaista opintojaksoa kohden tuli etsiä suoritettujen ammattikorkeakoulun opintojaksojen sisällönkuvaukset ja kirjallisuudet, jotta opintojen sisältöjä voitiin vertailla. Tämä käytäntö koettiin hankalaksi.

"Ensinnäkin kaikki opintojaksot täytyy erikseen hyväksilukea ja toisekseen vaatii melkoista työtä kaivella vanhojen kurssien opintosisällöt esiin, koska amk-opintojen aikana en vielä ajatellut siirtyväni yliopistoon. Huonoa on myös se, että jos kurssit eivät ole TÄYSIN toisiaan vastaavia, niitä ei hyväksytä."

b) Kieli- ja viestintäopintoja ei hyväksiluettu

Opiskelijat olivat tyytymättömiä siihen, ettei ammattikorkeakoulussa suoritettuja kieli- ja viestintäopintoja hyväksiluetta Kuopion yliopistossa. Näistä opinnoista etenkin ruotsin virkamiestutkinto tulisi opiskelijoiden mielestä hyväksilukea, koska se oli kertaalleen suoritettu ammattikorkeakoulussa. Kieli- ja viestintäopinnoissa opiskelijoita harmitti se, että he joutuivat suorittamaan kyseiset opinnot uudelleen. Opiskelijat kokivat olevansa eriarvoisessa asemassa eri yliopistossa opiskelevien kanssa, sillä he olivat kuulleet että joissakin yliopistoissa ammattikorkeakoulun kieliopinnot hyväksytään osaksi yliopisto-opintoja.

"Esim. kieliä olen käynyt 16 ov ja niistä ei saanut yhtään korvattua. Tämä ei mielestäni perusteltavaa."

"Kieliopinnoista ei hyväksiluettu mitään. Esim. Joensuun yliopisto hyväksyy myös ammattikorkeakouluopintoja kielissä."

- c) Ammattikorkeakoulussa suoritettuja matematiikan jaksoja tulisi hyväksilukea harkiten yliopistossa

Opiskelijoiden mielestä ammattikorkeakoulussa suoritettuja matematiikan opintoja tulisi hyväksilukea harkiten yliopistossa. Opiskelijat kokivat ammattikorkeakoulun matematiikan opinnot sisällöltään erilaisiksi tai ammattikorkeakouluopinnoista oli kulunut jo niin pitkä aika, ettei perusasioita enää voinut muistaa. Koska opiskelijat olivat saaneet vapautusta matematiikan perusjaksoista, heillä oli vaikeuksia selvittää muista matematiikan opinnoista yliopistossa. Ja vapautuksen saatuaan opiskelijoilla oli vaikeuksia motivoitunut suorittamaan ko. opintojaksoa uudelleen.

"Matematiikkaa ei olisi mielestäni saanut lukea hyväksi ollenkaan. tuottaa paljon töitä paikkailla tietopuutteita. Amk-opinnoista kuitenkin aikaa lähes 10 v."

- d) Hyväksilukukäytännöistä ristiriitaisia tuntemuksia

Ristiriitaisia tuntemuksia hyväksilukukäytännöistä aiheutti se, jos opiskelijat saivat eriarvoista kohtelua opintojen hyväksilukemisessa. Tällöin toisen opiskelijan opinnot hyväksyttiin osaksi yliopisto-opintoja ja toisen opiskelijan vastaavia opintoja ei hyväksytty. Muutamat opiskelijat pohtivat hyväksilukukäytännön tuomia etuja ja haittoja, opiskelun merkitystä omaan elämään sekä omaa oppimistaan. Jos opintoja hyväksiluettiin paljon, valmistumisen koettiin nopeutuvan, mutta kiinnostaviakaan tai tarpeellisia opintojaksoja ei tällöin enää motivoiduttu suorittamaan, sillä niistä oli annettu jo hyväksytty merkintä. Opiskelijat pohtivat myös oman opiskelun syitä ja omaa oppimisprosessiaan. Alla esimerkki erään opiskelijan kirjoituksesta:

"Kaksipiippuinen juttu: toisaalta mitä enemmän saa hyväksytyksi, sitä nopeammin homma on ohi. Mutta taas toisaalta sellaisia (valinnaisia) kursseja, jotka voisivat olla hyödyksi ei välttämättä tajua ottaa jos saa esim. kaikki aineopinnot hyväksytyä. Eli alkaa pohtia että olenko täällä oppiakseni jotakin uutta vaiko vain hakemassa maisterin papereita..."

- e) Amk-tutkinnosta ei hyväksilueteta enemmän kuin muista tutkinnoista

Muutamia ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita opiskelijoita hämmensi se, että myös muun aikaisemman tutkinnon suorittaneilla opiskelijoilla oli mahdollisuus hyväksiluettaa muita aikaisempia opintojaan yliopistossa. Ristiriitaisia tuntemuksia tämä herätti etenkin silloin, jos esimerkiksi aikaisemman opistoasteen tutkinnon suorittaneet opiskelijat olivat saaneet hyväksiluetuksi tutkinnollaan saman verran yliopisto-opintoja kuin ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet opiskelijat. Opiskelijat olisivat toivoneet, että ammattikorkeakouluopintoja olisi arvostettu enemmän tieteellispainotteisina opintoina yliopistossa ja että tämä arvostus olisi näkynyt opintojen hyväksilukumäärässä ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden eduksi.

"Siihen, että vanhamuotoisesta opistoasteen tutkinnosta ja amk-tutkinnosta luettiin hyväksi yhtä paljon, vaikka amk-tutkinto on erittäin paljon enemmän tieteellispainotteinen eli siinä on enemmän päällekkäisyyttä yliopistotutkinnon kanssa."

Muutosehdotuksia hyväksilukukäytäntöihin

a) Perusopintoja tulisi hyväksilukea enemmän

Yleisesti ammattikorkeakouluopintoja toivottiin hyväksiluettavan enemmän. Opiskelijat toivoivat, että perusopintoja hyväksiluettaisiin enemmän etenkin silloin, kun ammattikorkeakouluopinnot ovat olleet saman alan opintoja pääaineen kanssa. Perusopintojen opiskelua ei tällöin koettu enää mielekkäinä, vaan opiskelijat olisivat halunneet keskittyä aine- ja syventäviin opintoihin. Samojen asioiden kertaaminen koettiin turhauttavana eikä se motivoinut opiskelemaan. Muutamit opiskelijat toivoivat, että hyväksilukukäytäntöjä tarkasteltaisiin yliopistossa alakohtaisesti ja sen myötä ratkaistaisiin, kuinka paljon hyväksilukemista tulisi kullakin alalla tapahtua. Toisaalta jotkut opiskelijat toivoivat hyväksilukemiskäytännöissä henkilökohtaisempaa suhtautumista, jolloin aiempien opintojen hyväksiluku tapahtuisi yksilöllisesti sen mukaisesti, mitä opiskelijat olivat aikaisemmissa opinnoissaan tehneet ja millaisia opintojaksoja suorittaneet.

"Itse ainakin tulisi muuntokoulutukseen siinä olevien syventävien kurssien takia. en ole edelleenkään kiinnostunut peruskursseista."

b) Kieli- ja viestintäopintoja tulisi hyväksilukea enemmän

Opiskelijat toivoivat, että ammattikorkeakoulussa suoritettuja kieli- ja viestintäopintoja hyväksiluettaisiin yliopistossa enemmän. Etenkin ammattikorkeakoulussa suoritettu ruotsinkielen virkamiestutkinto tulisi opiskelijoiden mielestä hyväksilukea osaksi yliopisto-opintoja. Erään opiskelijan mielestä yliopistossa tulisi olla tasokoe kieliopinnoissa ja toisen mielestä tasokokeita ei ammattikorkeakouluopiskelijoille enää kieliopinnoissa tarvita. Toisaalta epäkohtana pidettiin sitä, jos kieliopinnoissa ei ollut omalla pääaineella omaa ryhmää kieliopinnoissa. Tällöin joutui pitämään puoliaan, että pääsi edes johonkin ryhmään suorittamaan vaadittavat kieliopinnot. Eräs opiskelija ehdotti kypsyysnäytteen hyväksilukemista ammattikorkeakoulun puolelta.

"Ammattikorkeakoulujen kielten opetus vastaa virkamiestasolla vaadittavaa tasoa, kuten yliopistoissa. Ruotsi ja englanti pitäisi siis hyväksilukea ilman mitään tasokokeita. Myös puheviestintä ja kirjoitusviestintä. Järkeä kehiin, ei ole mielekästä aloittaa taas jostain perusjutuista jotka on jo tuttuja!!"

c) Opintoja hyväksiluetaan liian kevyin perustein

Joitakin opiskelijoita hämmästytti se, että opintoja oli heidän arvionsa mukaan hyväksiluettu melko kevyin perustein. Muun muassa aineopintojen hyväksilukemisessa opiskelijat toivoivat käytettävän harkintaa samoin syventävien opintojen hyväksilukemisessa. Kaikissa aineissa ammattikorkeakouluopintojen ei koettu vastaavan välttämättä yliopisto-opintojen tasoa. Eräs opiskelija kuvasi suorittavansa jo kertaalleen hyväksiluettua opintojaksoa, koska ammattikorkeakoulussa annettu opetus oli ollut sisällöltään erilainen eikä vastannut yliopistossa kyseisen opintojakson sisältöä. Vaikka suurempi opintojen hyväksilukumäärä nopeuttaisi opiskelijoiden valmistumista, ei hyväksilukemista haluttu lisäävän, jotta opiskelijoille taattaisiin mahdollisuus uuden oppimiseen omalta alaltaan.

"Opiskelijaa pitäisi kuunnella paremmin: jos hänen tarkoituksenaan on suoriutua mahdollisimman nopeasti ylempi korkeakoulututkinto kädessään pois, hyvä niin: kaikki mahdolliset kurssit luetaan hyväksi. Mutta jos hän todellakin haluaa kehittää taitojaan

ja oppia jotain niin silloin esim. aine- ja syventäviä opintoja kannattaa korvata harkiten...”

”Hyväksilukemiskäytäntö on ehkä liian löysä, koska AMK -kurssit eivät kyllä (aina) vastaa sivuaineopintoja. Vapaasti valittaviin sopivat.”

d) Käytännön tulisi olla selkeää ja yhdenmukaista

Hyväksilukemiskäytäntöihin toivottiin selkeää, yhtenäistä ja keskitettyä linjaa yliopiston sisällä. Myös eri yliopistojen välillä toivottiin yhtenäisiä linjauksia ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukukäytännöissä. Hyväksilukukäytännöissä toivottiin opiskelijoiden saavan tasapuolista kohtelua, ettei osa opiskelijoista saisi hyväksiluettua enemmän opintoja kuin toiset. Hyväksilukujen toivottiin tapahtuvan jo ennen opintojen aloittamista, jolloin opiskelijat tietäisivät heti opintojen alkaessa, mitkä opintojaksot heidän tulee suorittaa. Toisaalta osa opiskelijoista koki, että tämänhetkinen hyväksiluku-käytäntö oli selkeä ja hyvä eikä sitä tulisi muuttaa. Aikaisempien opintojen hyväksiluku ymmärrettiin myös hankalana asiana opiskelijoiden taustojen erilaisuuden vuoksi.

”Hyväksymisprosessi niinkään olisi minusta järkevää toteuttaa jo keväällä tai kesän aikana niin, että syksyllä olisi jo tiedossa mille kursseille ei tarvitse osallistua ja tehokas opiskelu voisi alkaa heti.”

e) Erilaisia ehdotuksia hyväksilukukäytäntöihin

Osa opiskelijoista ehdotti, että ammattikorkeakouluopinnoilla hyvitetäisiin perusopintojen lisäksi vapaasti valittavia opintoja. Joidenkin opiskelijoiden mielestä ammattikorkeakouluopinnoilla tulisi hyväksilukea sivuaineopinnot. Myös pitkällä alan työkokemuksella toivottiin voivan hyväksilukea esimerkiksi alaan kuuluvat käytännön harjoittelut. Opiskelijat eivät aina olleet tyytyväisiä siihen, mihin hyväksiluettut opinnot oli sijoitettu. Jos ammattikorkeakoulu-opinnoilla oli hyväksiluettu kaikki vapaasti valittavat opinnot, ei opiskelijoilla jäänyt riittävästi valinnan mahdollisuuksia yksilöllisiin ratkaisuihin tutkinnon rakentamisessa.

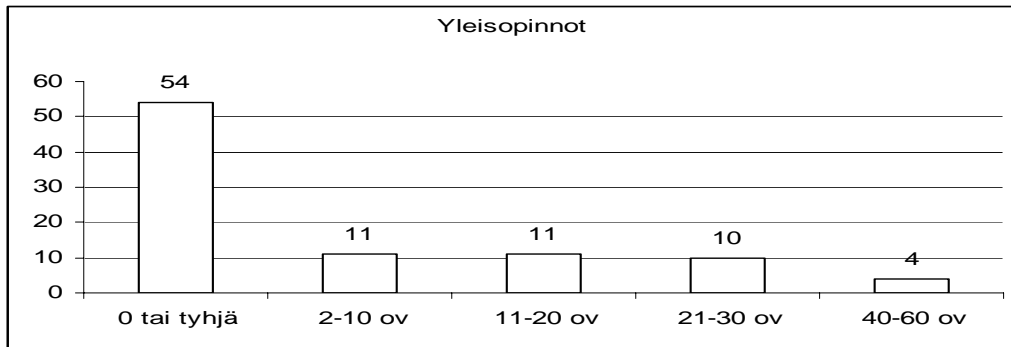
”Pitkällä työkokemuksella pitäisi saada hyväksiluettua esim. harjoittelu 3. Myös muita kuin yliopisto-opintoja tulisi voida hyväksilukea.”

”Olin halunnut korvauttaa enemmän pakollisia kursseja, nyt korvattiin mm vapaavalintainen sivuaine ja jäljelle jäi mielestäni liian vähän vapaavalintaisuutta.”

Hyväksiluettujen opintojen sijoittuminen yliopisto-opinnoissa

Aikaisemmilla ammattikorkeakouluopinnoilla hyväksiluettiin eniten pääaineopintoja (59 %:lla), seuraavaksi eniten sivuaineopintoja (48 %:lla) ja sitten vapaasti valittavia opintoja (46 %:lla). Vähiten hyväksilukuja tapahtui kieli- ja viestintäopintojen osalta (11 %:lla).

- a. yleisopinnot, lukuun ottamatta kieli- ja viestintäopintoja
- 54 opiskelijaa (60 %) ei saanut hyväksiluettua yleisopintoja
- 36 opiskelijaa (40 %) sai hyväksiluettua yleisopintoja

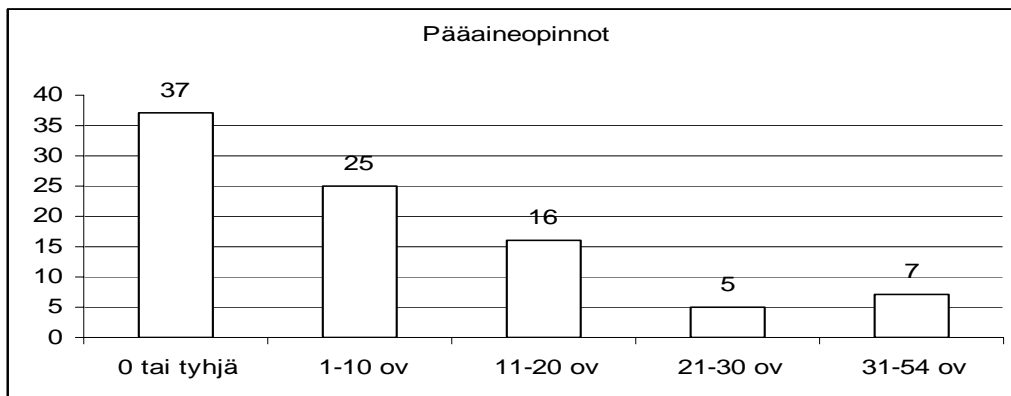
b. kieli- ja viestintäopinnot

- 80 opiskelijaa (88,9 %) ei saanut hyväksiluettua kieli- ja viestintäopintoja
- 10 opiskelijaa (11,1 %) sai hyväksiluettua kieli- ja viestintäopintoja

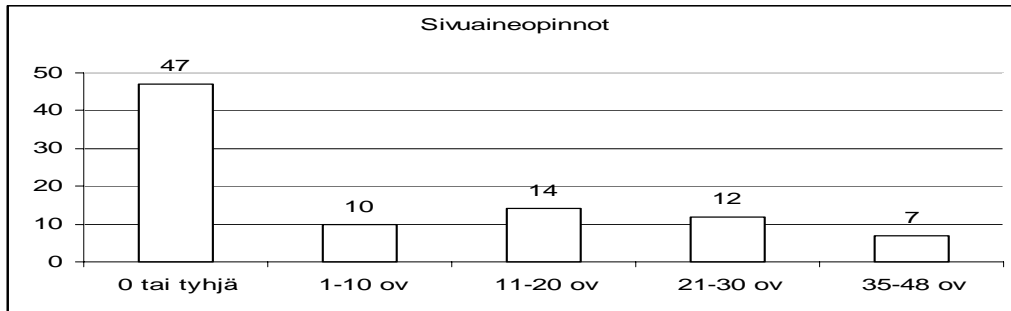
c. pääaineopinnot

- 37 opiskelijaa (41,1 %) ei saanut hyväksiluettua pääaineopintoja
- 53 opiskelijaa (58,9 %) sai hyväksiluettua pääaineopintoja

d. sivuaineopinnot

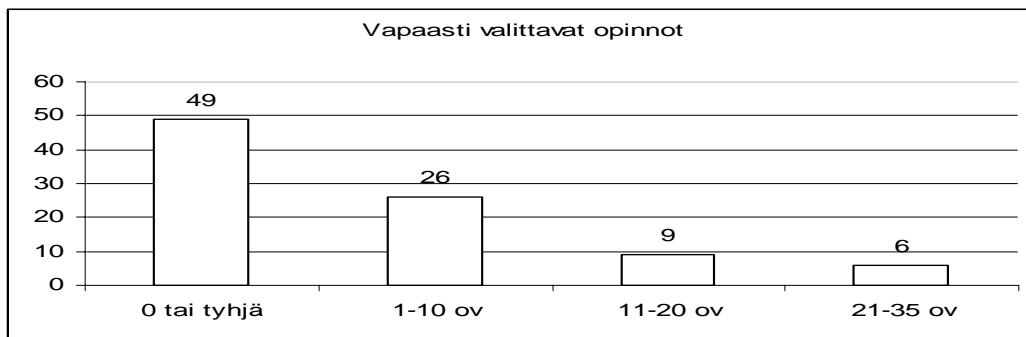
- 47 opiskelijaa (52,2 %) ei saanut hyväksiluettua sivuaineopintoja
- 43 opiskelijaa (47,8 %) sai hyväksiluettua sivuaineopintoja

e. vapaasti valittavat opinnot

- 49 opiskelijaa (54,4 %) ei saanut hyväksiluettua vapaastivalittavia opintoja

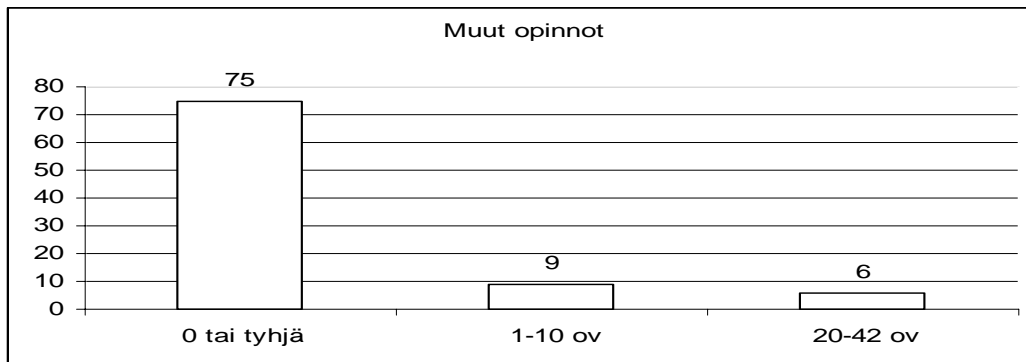
- 41 opiskelijaa (45,6 %) sai hyväksiluettua vapaasti valittavia opintoja

f. muut opinnot

- 75 opiskelijaa (83,3 %) ei saanut hyväksiluettua muita opintoja

- 25 opiskelijaa (27,7 %) sai hyväksiluettua muita opintoja

2.4 Päällekkäisyys ammattikorkeakouluopintojen kanssa

Yliopisto-opintoihin jäi päällekkäisyyttä ammattikorkeakoulussa suorittamien opintojen osalta 50 opiskelijan (56 %) mielestä ja 64 opiskelijan (71 %) mielestä aikaisemmat ammattikorkeakouluopinnot lyhensivät opiskeluaikaa yliopistossa. Pahimpina päällekkäisyyksinä pidettiin seuraavia opintoja:

- Kieli- ja viestintäopinnot
- Perus- tai yleisopinnot
- Menetelmäopinnot
- Eri alojen yksittäiset opintojaksot

2.5 Siirtymisen sujuvuus

Siirtyminen ammattikorkeakoulusta yliopistoon oli 67 opiskelijan (74 %) mielestäsi sujuvaa ja joustavaa ja 19 opiskelijaa (21 %) koki yliopisto-opintoihin siirtymisessä olleen ongelmia. Opiskelijat kuvasivat siirtymiseen liittyvät ongelmat seuraavanlaisina:

1. Ongelmat opintojen aloittamisessa

Yleisesti hyväksilukukäytäntöihin toivottiin selkeitä linjauksia. Opintojen aloittaminen nähtiin ongelmalliseksi, sillä opiskelijoilla ei välttämättä ollut siinä vaiheessa vielä tietoa siitä mitkä opintojaksot heille tullaan hyväksilukemaan aikaisemmasta tutkinnosta ja mitä jaksoja heidän tulisi yliopistossa suorittaa. Tämän vuoksi opiskelijat eivät kyenneet tekemään heti opintojen alkaessa oikeita valintoja opintojaksojen suhteen. Osa opintojaksoista oli alkanut jo ennen syyskuuta, eikä opiskelijoilla ollut tästä tietoa. Joillakin jaksoilla ilmoittautumisaika oli saattanut mennä ohi ennen kuin opiskelijalla oli tieto, että kyseiselle jaksolle olisi kuulunut ilmoittautua. Ongelmia aiheutti myös se, että ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet opiskelijat olisivat voineet valita ylemmän vuosikurssin opintojaksoja, mutta nämä ajoittuivat samaan aikaan ensimmäisen vuosikurssin jaksojen kanssa. Tämän vuoksi opintojen aloittaminen hidastui ja opintojaksoja pystyi suorittamaan suunniteltua hitaammin. Myös lukujärjestysten teossa opiskelijat olisivat kaivanneet konkreettista tukea. Tämä aiheutti turhautumista opiskelijoissa ja he kokivat osittain jääneensä yksin opintojen aloituksen kanssa. Muina ongelmina mainittiin muun muassa erilaiset tenttikäytännöt kuin ammattikorkeakoulussa, ongelmat opintotuen kanssa, opintojen ajoittuminen päiväaikaan (toisin kuin oli annettu ymmärtää), ongelmat tutkintorakenteen muuttumisen vuoksi hakuprosessin aikana. Myös Hopsin laatimisessa opiskelijat olisivat kaivanneet lähinnä enemmän neuvontaa ja ohjausta. Alla opiskelijan kuvaus opintojen aloittamiseen liittyvissä ongelmissa:

”Keväällä 2004 olisi jo voinut ottaa joitakin kursseja, mutta silloin ei ollut vielä tarpeeksi tietoa yliopistomaailmasta. Tiedot piti kaivaa itse netistä, sielläkin oli väärää tietoa. Tavallaan ei ole mitään ryhmää mihin kuuluu ja on ongelmiensa kanssa tosi yksin, kun ei ole ns. vertaistukea muista opiskelijoista, kuten tähän asti aina on ollut. Paljon turhaa luppoaikaa, kun ylempien vsk:ien kurssit eivät silti sovi omaan lukujärjestykseen, jossa on myös 1. vsk:n kursseja.”

3 Kyselyä täydentävä haastattelu ammattikorkeakoulusta Kuopion yliopistoon siirtyneille opiskelijoille

3.1 Fysiikanalan opiskelijoiden haastattelu

Taustatiedot

Haastatteluun osallistui 4 fysiikan opiskelijaa, joilla oli aikaisempi insinöörin (amk)-tutkinto. Aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja heillä oli hyväksiluettu noin 70 – 90 opintoviikkoa.

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelun merkittävin ero

Haastateltavien mielestä opetus on yliopistossa teoreettisempaa ja osittain vaativampaa kuin ammattikorkeakoulussa. Yliopistossa itsenäinen opiskelu korostuu ja aiheisiin on perehdyttävä luentojen lisäksi omalla ajallaan.

Alakohtaisten opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Yliopisto-opintojen sisällöissä ei koettu olleen päällekkäisyyttä ammattikorkeakouluopintojen kanssa. Kahden matematiikan (matriisilaskenta ja johdatus analyysiin) ja yhden fysiikan kurssin osalta hyväksilukeminen koettiin kyseenalaiseksi, koska asioiden käsittely yliopistossa nähtiin teoreettisempänä kuin ammattikorkeakoulussa.

Kieli- ja viestintäopinnot ja hyväksiluku ja päällekkäisyys

Englanti ja ruotsi

- Haastatteluun osallistuneista 3 opiskelijaa läpäisi englanninkielen tasokokeen. Kaksi tasokokeen läpäisseistä osallistui silti opetukseen. Toinen heistä oli tyytyväinen opetukseen ja koki opetuksen tukevan yliopisto-opiskelua ja toisen mielestä opinnot olivat vanhan kertausta.
- Haastatteluun osallistuneista 1 opiskelija ei läpäissyt ruotsin tasokoea ja muut eivät olleet käyneet tasokokeessa vielä eivätkä olleet suorittaneet ruotsin kieliopintoja.
- Mielenpito ruotsin kielen opiskelun tarpeellisuudesta vaihtelivat.

Puhe- ja kirjoitusviestintä

- Viestintäopinnot oli koettu osittain samansisältöisinä kuin ammattikorkeakoulun puhe- ja kirjoitusviestinnän opinnot, eikä niissä koettu tulleen uutta sisältöä.

Yleisesti kieli- ja viestintäopinnoista

- Eri yliopistojen välillä käytännössä on eroja, hyväksytäänkö ammattikorkeakoulussa suoritettujen kieliopinnot vai ei. Tämä asettaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan.
- Haastatteluun osallistuneiden mielestä englanninkielistä oppimateriaalia on ammattikorkeakoulussa ollut paljon, joten englanninkielinen alan sanasto oletettiin olevan monella hallinnassa ennen yliopistoon hakeutumista.

Ohjaus

- Opinto-oppaassa tiedot ovat hyvin esillä sekä verkkoversiossa että paperiversiossa. 2 opiskelijaa koki opinto-ohjauksen riittäväksi ja 2 opiskelijaa koki ohjauksen riittämättömäksi. Kun ohjaus oli ollut riittämätöntä, olisivat opiskelijat tarvinneet enemmän ohjausta heti opintojen alkuvaiheessa. Opintojen alkaessa olisi pitänyt olla enemmän ohjausta ammattikorkeakoulusta tulleille opiskelijoille. Osa opintojaksoista oli jo alkanut, eivätkä opiskelijat tienneet mille opintojaksoille heidän tulisi ilmoittautua opiskelijaksi. Korvautuvista opinnoista opiskelijat eivät saaneet tietoa ennen kuin ensimmäisen vuoden loppupuolella. Opiskelijat olivat laatineet HOPSit heti opiskelujen alkuvaiheessa, mutta opiskelijat kaipasivat lisää opastusta HOPSin tekoon ja opintojen suoritusjärjestykseen.

Sivutoiminen opiskelu

- Sivutoiminen opiskelu pitäisi hyväksyä ja joustavia opetus- ja opiskelumuotoja tulisi yliopistossa kehittää. Erään opiskelijan mielestä sivutoimista opiskelua ei tulisi kehittää, ettei opetuksen laatu kärsi ja opettajien motivaatio laske. Käytännössä opiskelu työn ohessa ei onnistunut hyvin, vaikka näin annettiin ymmärtää yliopiston taholta opintojen alkaessa. Työssäkäyvänä opiskelijana oli vaikea osallistua opetukseen ja harjoituksiin päiväsaikaan ennen klo 16. Opetusta tulisi opiskelijoiden mielestä kehittää enemmän ilta-, aamu- tai viikonloppuopetuksen suuntaan. Opintotuen pitäisi sallia suuremmat vuositulot.

Kehittämisehdotukset

- 2 opiskelijaa koki ammattikorkeakoulusta yliopistoon siirtymisen olleen riittävän joustavaa, eikä siihen varsinaisesti kaivattu muutoksia. Lääketieteellinen tekniikan alalla opintojen alkaessa ohjaukseen ja riittävään

tiedottamiseen käytännön asioista olisi pitänyt panostaa enemmän. Tällöin opiskelijat olisivat pystyneet aloittamaan opintonsa tehokkaasti heti alusta saakka. Siirtymistä ammattikorkeakoulusta yliopistoon helpottaa se, jos siirtyminen tapahtuu saman alan sisällä.

- Yliopiston ja ammattikorkeakoulun matematiikan ja fysiikan opettajien olisi hyvä verrata opintojen sisältöjä keskenään, niin tietäisivät, mitä asioita opetetaan ammattikorkeakoulussa ja mitä yliopistossa. Amk:ssa saisi olla myös laskentaa symboleilla (teoriassa) eikä vain numeroilla, jotta se tulisi tutuksi opiskelijoille ja siten helpottaisi opintojen jatkamista yliopistossa. Yliopisto-opintojen mainoksessa tuotiin esille yhteistyö yritysten kanssa, mutta todellisuudessa sitä ei ole opiskelun aikana ollut. Opiskelijoiden mielestä insinöörejä koulutetaan liikaa, työllistyminen tällä alueella on vaikeaa.

3.2 Kauppatieteenalan opiskelijoiden haastattelu

Taustatiedot

Haastatteluun osallistui 1 kauppatieteen opiskelija, jolla oli aikaisempi tradenomin (amk)-tutkinto. Aikaisempia opintoja oli hyväksiluettu noin 32 opintoviikkoa.

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelun merkittävin ero

Opiskelijan mielestä yliopistossa asiat käsitellään syvällisemmin kuin ammattikorkeakoulussa ja opiskelu on alusta asti vaativampaa.

Alakohtaisten opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Haastatteluun osallistuvan opiskelijan mielestä päällekkäisyyttä oli vähän tai ei ollenkaan. Aikaisempien opintojen hyväksiluettu määrä oli riittävä. Opiskelijan mielestä kauppatieteessä on vakiintunut ja toimiva käytäntö hyväksilukemisesta ja opinto-oppaassa on selvitetty ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukukäytännöt. Opinto-opas löytyy myös verkkoversiona, mutta yliopistoon hakeutuvalla saattaa olla vaikeuksia löytää se yliopiston sivuilta.

Pitäisikö joitakin opintoja jättää hyväksilukematta oppimisen näkökulmasta, perustelee.

Tilastotiede 1-jaksoa ei opiskelijan mielestä olisi tarvinnut hyväksilukea.

Kieli- ja viestintäopintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Opiskelija oli osallistunut englannin- ja ruotsinkielen tasokokeeseen ja läpäissyt ne. Englannin ja ruotsin suullisissa osuuksissa oli käytä läpi samoja asioita kuin ammattikorkeakoulussa. Nämä opinnot tulisi opiskelijan mielestä olla jo ensimmäisenä vuotena.

Ohjaus

Opintojen alkaessa oli noin 1 viikko perehdytystä yliopisto-opiskeluun. Tämä oli hyvä käytäntö eikä ohjauksessa tullut ristiriitaista tietoa.

Sivutoiminen opiskelu

Sivutoiminen opiskelu pitäisi tunnustaa Suomessa. Suuren osan yliopisto-opinnoista voi suorittaa itsenäisesti ja samanaikaisesti voi käydä töissä. Tällöin ei kuitenkaan voi saada opintotukea, tai se on maksettava takaisin.

Kehittämisehdotukset

Opiskelijan mielestä ammattikorkeakoulussa tulisi kannustaa opiskelijoita siirtymään yliopistoon opiskelemaan sekä kertoa tradenomiopiskelijoille työllistymisnäköymät realistisesti. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tulisi tehdä enemmän yhteistyötä,

jolloin opiskelijoita kannustettaisiin siirtymiseen. Siirtyminen ammattikorkeakoulusta yliopistoon oli ollut joustavaa.

3.3 Lääketieteenalan opiskelijoiden haastattelu

Taustatiedot

Haastatteluun osallistui 2 lääketieteen opiskelijaa, joista toisella oli terveysalan ammattikorkeakoulututkinto ja toisella 70 opintoviikkoa terveysalan amk-opintoja suoritettuna. Aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja ei oltu hyväksytty osaksi yliopistotutkintoa.

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelun merkittävin ero

Yliopistossa opiskelu on vapaampaa kuin ammattikorkeakoulussa, vastuu opinnoista on opiskelijalla itsellään. Ammattikorkeakoulussa on enemmän pakollista läsnäoloa kuin yliopistossa (yliopistossa ei luentopakkoa). Toisen opiskelijan mielestä yliopiston opintoviikkoon on tehtävä enemmän töitä kuin ammattikorkeakoulun opintoviikkoon.

Alakohtaisten opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Osittain samansisältöisiä jaksoja olivat muun muassa Solu- ja kudosisologia, Säteilysfysiikka ja Biokemia -jaksot. Osakorvaavuuksia olisi eri opintojaksoista voinut saada, vaikka koko opintojaksoa ei olisi voinutkaan hyväksilukea (esim. laboratoriotyöt bioanalytikoilla).

Kieli- ja viestintäopintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Yleisesti kieli- ja viestintäopinnoista

- Opiskelijat olivat läpäisseet englannin tasokokeen, mutta muista kieliopinnoista heillä ei ollut kokemusta yliopistossa. Viestintää voisi heidän mielestään olla ehkä enemmänkin, sillä viestinnän taito nähtiin tärkeänä taitona lääkärin työssä.

Ohjaus

Opinto-oppaasta opiskelijat olivat saaneet tietoa riittävästi ja tuutor-opettajalta sai tietoa korvaavuuksikäytännöistä. Ohjaus oli ollut samansisältöistä eri ohjaajilta, mutta osakorvaavuuksista tulisi saada enemmän tietoa.

Sivutoiminen opiskelu

Sivutoimista opiskelua tulisi kehittää, sillä opintotukea amk:n jälkeiseen yliopisto-opiskeluun voi saada vain 3,5 vuotta. Tutkinnon suorittaminen vie 6 vuotta. Toisaalta lääketieteen opiskelun ohessa on lähes mahdotonta tehdä töitä, sillä opiskelu vie kaiken ajan eikä valmistumista ole mielekästä siirtää enää myöhempään vaiheeseen.

Kehittämisehdotukset

Aikaisempien terveysalan ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukukäytäntöjä tulisi tarkastella lääketieteessä uudelleen. Tämä voisi näkyä esimerkiksi osasuoritusten hyväksilukemisena. Terveysalan ammattikorkeakoulun käyneille opiskelijoille tulisi antaa ohjausta osasuoritusten hyväksilukukäytännöistä, jos tämä on mahdollista.

3.4 Sosiaalitieteidenalan opiskelijoiden haastattelu

Taustatiedot

Haastatteluun osallistui 6 sosiaalialan opiskelijaa, joilla oli aikaisempi sosionomi (amk)-tutkinto. Aikaisempia amk-opintoja oli hyväksiluettu 29-32 opintoviikkoa.

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelun merkittävin ero

Opiskelijoiden mielestä yliopisto-opetus on teoreettisempaa ja ammattikorkeakouluopetus käytännönläheisempää. Ammattikorkeakoulussa on opiskelijoilla enemmän ryhmitöitä ja opinnoissa eteneminen tapahtuu luokkaryhmän kanssa saman aikataulun mukaisesti. Yliopistossa opiskelu on itsenäistä ja lähtee opiskelijasta itsestään, jolloin voi edetä oman aikataulun mukaisesti ja valita itseään kiinnostavat opintojaksot

Alakohtaisten opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Sisältöjen päällekkäisyys alakohtaisissa opintojaksoissa:

- Perhekeskeinen työskentely kriiseissä - käyty amk:ssa, jos suuntautunut sosiaalikasvatukseen
- Sosiaalityön etiikka + Etiikka 1 - ammattikorkeakoulun opetuksen punaisena lankana eettisyys. Lisäksi eettisyydestä erilliset opintojaksot kuten Kasvu ja kasvatus muuttuvassa yhteiskunnassa, Erilaisuus, Eettisyys sosiaalialan toimintaympäristöissä - harjoittelu, ammatti-identiteetti ja ammattietiikka jne
- Riippuvuusongelmien sosiaalityö - ammattikorkeakoulussa vastaavia asioita käsitelty useammalla opintojaksolla, joista on saanut perustiedot pähteistä, niiden vaikutuksista fyysisesti, psyykkisesti, sosiaalisesti, hoitomahdollisuuksista, palveluverkostosta ja työmenetelmistä (esim. motivoiva haastattelu).
- Sosiaalipolitiikka - Ammattikorkeakoulussa vastaavat tiedot on saanut Sosiaalipolitiikka ja sosiaalialan palvelutoiminta 1 + 2 - opintojaksoilla.
- Sosiaalityön yhteistyökysymykset - opintojakso

Nämä mielipiteet perustuivat todellisiin kokemuksiin. Eräs opiskelija kuvasi vaihtaneensa suuntausta yliopistossa, kun huomasi jaksojen olevan sisällöltään samanlaisia.

Sisällöllinen päällekkäisyys muissa opintojaksoissa:

- Johdatus filosofiaan, Yhteiskuntafilosofia - vastaavia opintoja ammattikorkeakoulussa
- Tietotekniikan perusteet - Ammattikorkeakoulussa vastaavat opinnot toteutuneet opintojaksolla Johdatus tietotekniikkaan.
- Johdatus kvalitatiiviseen tutkimukseen - Ammattikorkeakoulussa vastaavat asiat opiskelut Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät 1 + 2 - opintojaksoilla.
- Johdatus kvantitatiiviseen tutkimukseen – vastaavat opinnot opiskeltu jo ammattikorkeakoulussa
- Kandidaatin tutkielma ja proseminaari - ammattikorkeakoulun opinnäytetyö + opponointi olivat sisällöltään vastaavanlaisia, Tutki ja kirjoita - kirja luettu myös ammattikorkeakouluopinnoissa.
- Mielipiteet perustuivat todelliseen kokemukseen. Joiltakin osin opiskelijat kokivat saaneensa ammattikorkeakoulussa laajemman pohjan kuin yliopistossa (muun muassa Johdatus kvalitatiiviseen ja kvantitatiiviseen tutkimukseen). Metodopinnot tuntuivat erityisen turhauttavilta, jos oli tehnyt esimerkiksi kvantitatiivisen amk-tutkielman ja joutui vielä käymään Johdatus kvantitatiiviseen tutkimukseen – opintojakson.

Hyväksilukematta tulisi jättää seuraavat opintojaksot:

- Sosiaalilainsäädäntö
- Sosiaalioikeus
- Kunnallinen demokratia ja osallistuminen
- Poliittis-hallinnollinen ja taloudellinen ohjaus
- Tilastotiede

Kieli- ja viestintäopinnot ja päällekkäisyys

Puhe- ja kirjoitusviestintä

- vastaava, hyvin samansisältöinen jakso on ammattikorkeakoulussa Suomen kieli ja viestintä 1 + 2.

Englanti ja ruotsi:

- Yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa oli käyty kieliopinnoissa sosiaalialan ammattisanastoa läpi (mm. palveluverkosto).
- Opintojaksot olivat olleet hyvin samantasoiset.
- Virkamiesruotsi on suoritettu jo kertaalleen ammattikorkeakoulussa.
- Toisaalta yliopiston kieliopinnoissa sanastoa tuli kerrattua ja siten se helpotti opiskelumateriaalien lukemista.

Muita ongelmia kieliopinnoissa

- Kieliopintoihin osallistuminen yliopistossa on hankalaa opiskelijalle, joka on työssä: luentoajat keskellä päivää, läsnäolopakko, useana päivänä kieliopintoja vain noin 2 tuntia kerrallaan. Luennolle pääsy on hankalaa kesken työpäivän.
- Avoimen yliopiston kieliopintojaksoissa ajankohdat ovat paremmat, mutta perusopiskelijoiden on niille hankala päästä, sillä opintojaksolle pääsy tapahtuu arpomalla. Tämän vuoksi kieliopinnot saattavat jäädä viimeisiksi opinnoiksi tai viivästyttävät valmistumista eivätkä hyödytä kokonaisvaltaisesti opiskelua.

Tasokoe

- Yksi oli osallistunut Ruotsin tasokokeeseen ja läpäissyt sen. Suurin osa haastatteluun osallistuneista opiskelijoista ei ollut osallistunut tasokokeeseen: Osa ei tiennyt mahdollisuudesta ja osa ei ollut halunnut osallistua, sillä näki osallistumisen luennoille silti tärkeänä, vaikka sisällöt olivatkin olleet kuvausten mukaan samantyylliset.

Ohjaus

Opinto-oppaassa ohjeistus oli haastatteluun osallistuneiden opiskelijoiden mielestä selkeää: aiempien opintojen hyväksiluku, sivuaineopintojen määrä jne. Jos aiemmista opinnoista on mahdollista saada enemmän hyväksilukuja, olisi siitä hyvä mainita esim. oppaassa. Silti myös henkilökohtainen ohjaus koettiin tärkeäksi. Ohjauksessa ei varsinaisesti esiintynyt ristiriitaisia tietoja. Lähinnä se, että oppaasta on saanut käsityksen, ettei aikaisemmista ammattikorkeakouluopinnoista voi saada enempää hyväksiluettua opintoja kuin se määrä, joka on mainittu oppaassa. Kuitenkin enemmänkin on ollut mahdollista hakea hyväksilukuja, jos on vain tiennyt hakea.

Sivutoiminen opiskelu

Sivutoimista opiskelua tulisi haastatteluun osallistuneiden opiskelijoiden mielestä ehdottomasti kehittää. Erityisesti siinä tulisi ottaa huomioon opintotukiasiat ja joustavat opiskelumuodot: iltatunti- ja viikonloppuopetusta enemmän, luentoja ei lyhyissä jaksoissa keskellä päivää, joustavuus läsnäoloissa, tehtävien tekoon varattava riittävästi aikaa, alan työkokemus tulisi hyväksyä osaksi harjoittelua (hankaloittaa taloutta, kun on oltava töistä virkavapaalla harjoittelun ajan), muita joustavia suoritusasteita kehitettävä. Opintoja ei tulisi myöskään ajallisesti rajoittaa. Avoimen väylä on jo melko toimiva ratkaisu sivutoimiselle opiskelijalle, mutta sivutoiminen opiskelu tulisi tunnustaa Suomessa.

Kehittämisehdotukset

Keskeisinä ongelmina tällä alalla siirryttäessä ammattikorkeakoulusta yliopistoon nähtiin sopeutuminen yliopisto-opiskeluun ammattikorkeakoulussa opiskelun jälkeen: opetus yliopistossa on teoreettista ja kytkös työelämään vähäistä. Sosionomeille haluttaisiin väylä yliopistoon ilman pääsykokeita ja ylioppilastodistusta. Opiskelijoiden

mielestä aikaisemmista opinnoista tulisi lukea hyväksi enemmän, jolloin päällekkäisyys aikaisempien opintojen kanssa poistuisi eivätkä opintotukikuukaudet loppuisi kesken. Joku opiskelijoista kuvasi, että oli vaikea päästä aluksi haluamilleen opintojaksoille, jos ei ollut suorittanut vaadittuja opintojaksoja, vaan saanut niitä hyväksiluettua. Tällöin piti perustella saamiaan aikaisempien opintojen hyväksilukuja. Joustavaa siirtymistä ammattikorkeakoulusta yliopistoon tukisivat seuraavat asiat:

- hakukiintiöt sosiaalityöhön sosionomi (amk) tutkinnon suorittaneille opiskelijoille (erillinen pääsykoe ja eri kriteerit sisäänotolle kuin suoraan lukiosta tuleville)
- HOPS-työskentelyssä tulisi huomioida yksilöllisemmin aikaisemmat opinnot ja työkokemus
- Aikaisempien opintojen hyväksilukua tulisi lisätä ja niistä tulisi tiedottaa opiskelijoita selkeästi
- Joustavuutta opintojaksoille pääsemiseen tulisi lisätä ilman perustelujen kirjoittamista
- Opiskelijoiden, joilla on pitkä työkokemus sosiaalityöstä, tulisi saada suorittaa harjoittelu jotenkin toisin esim. omaan työhön liittyvillä tehtävillä tms.

3.5 Terveystieteidenalan opiskelijoiden haastattelu

Taustatiedot

Haastatteluun osallistui 5 terveysalan opiskelijaa, joilla oli terveysalan / liiketalouden alan (amk)-tutkinto. Aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja oli hyväksiluettu 0-20 opintoviikkoa.

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelun merkittävin ero

Opiskelijoiden mielestä ammattikorkeakoulussa opiskelu on koulumaisempaa kuin yliopistossa. Yliopistossa on vapaus tehdä valintoja omien opintojen suhteen, mutta myös vastuu opintojen suunnittelusta ja etenemisestä on itsellään. Tällöin ohjausta tarvitsee myös enemmän. Itsenäisiä opiskelumuotoja on yliopistossa enemmän kuin ammattikorkeakoulussa ja tämä mahdollistaa paremmin työssäkäynnin opiskelun ohella (esim. kirjallisuustenttejä).

Alakohtaisten opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Alakohtaisissa opinnoissa on päällekkäisyyttä ollut vähän tai vastaavan sisältöisten jaksujen tilalle on voinut valita opintojaksoja, jolloin opinnoissa on tullut uutta näkökulmaa.

Kansanterveystieteessä seuraavissa opinnoissa oli vähän päällekkäisyyttä terveydenhoitajaopintojen (amk) kanssa:

- Ajankohtaiset terveysongelmat
- Kansanterveystieteen perusopinnot
- Kansanterveystieteen aineopintojen vapaavalintainen osuus

Liikuntalääketieteessä seuraavissa opinnoissa oli päällekkäisyyttä fysioterapiaopintojen (amk) kanssa:

- Liikuntavammat ja niiden kuntoutus
- Kuntotestaus
- Sydän- ja verisuonisairauksien käsittely liikunnan kannalta

Hyväksilukukäytäntöjen toivottiin olevan yliopiston sisällä yhtenäisempää.

Kieli- ja viestintäopintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Puhe- ja kirjoitusviestintä

- Puhe- ja kirjoitusviestintä ovat tuntuneet yliopistossa samansisältöisiltä kuin ammattikorkeakoulussa. Uutta tietoa ei jaksoilla ole varsinaisesti tullut.

Englanti ja ruotsi

- Ammattikorkeakoulussa ruotsin ja englannin kielen opinnoissa oli keskitytty lähinnä sairaalasanastoon ja käytäntöön, yliopiston kieliopinnot olivat tieteellisempiä. Englannin ja ruotsin kielen opinnot olivat hyvin erilaiset (amk:ssa ja yo:ssa) ja molemmat hyödylliset. Pääallekkäisyyttä kieliopinnoissa oli vähän tai ei ollenkaan. Kieliopinnot tukivat erittäin hyvin yliopisto-opiskelua, jos ne oli mahdollista suorittaa terveysalan ryhmän mukana. Opintojaksojen kuvaukset olivat hyvin erilaiset ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa. Yksi terveysalan opiskelijoista oli osallistunut tasokokeisiin ja läpäissyt ne.

Muita ongelmia kieliopinnoissa

- Joustavia opiskelumuotoja ja opintojen suoritustapoja toivottiin kieliopintoihin. Joustavien opiskelumuotojen kuvattiin lisäävän opiskelumotivaatiota. Kieliopinnoissa erityisen tärkeänä nähtiin se, että opiskelijat pääsevät oman alan "kieliryhmiin". 1 opiskelija oli käynyt eri alan "kieliryhmän" mukaisen suullisen taidon opintojakson (tasokokeet läpäissyt), jolloin sanasto ei tukenut oman alan opintoja. Yliopisto-opiskelijat ovat eriarvoisessa asemassa, sillä joissakin yliopistoissa ammattikorkeakoulun kieliopinnot hyväksytään osaksi yliopisto-opintoja.

Ohjaus

Opinto-opas on ollut hyvä ja siitä on saanut riittävästi tietoa. Oppaan lisäksi tarpeellisenä koettiin myös henkilökohtaista ohjausta. Opintojen alkuvaiheessa ohjauksen tarve korostui, jotta opiskelijat saivat riittävästi tietoa opintojen suunnittelusta (sivuaineet, valinnaiset opinnot, opintojen suorittamisjärjestys, tutkielmaseminaareihin jne) ja pystyivät tarkentamaan epäselviä kohtia kysymällä.

Sivutoiminen opiskelu

Haastatteluun osallistuneet opiskelijat olettivat suurimman osan terveysalan opiskelijoista olevan sivutoimisia opiskelijoita. Haastatteluun osallistuneilla opiskelijoilla sivutoiminen opiskelu on onnistunut suhteellisen hyvin. Erään opiskelijan mielestä pitäisi miettiä tulisiko pakollista läsnäoloa lisätä yliopistossa (liikuntalääketiede). Lähiopetuksen puuttumisen vuoksi opiskelu on yksinäistä ja tiedon kulku toimimatonta yleisissä opiskeluun liittyvissä asioissa. Sivutoiminen opiskelu pitäisi tunnustaa ja työssäkäynti mahdollistaa opintojen ohessa.

Kehittämisehdotukset

Opintojen alkaessa ohjaukseen tulisi panostaa enemmän. Tämä tukee ajankäytön hallintaa ja opintojen suunnitelmallista eteenpäin vientiä. Ammattikorkeakoulun päättävillä opiskelijoille tulisi kertoa mahdollisuudesta opiskella yliopistossa eri terveysalan pääaineita. Eräs opiskelija toivoi myös ammattikorkeakoulun ja yliopiston opetusyhteistyötä, jotta yhteisiä opintojaksoja voisi hyväksilukea osaksi yliopistotutkintoa. Erään opiskelijan mielestä yliopiston tulisi lisätä yhteyksiä työelämään, jotta saisi tukea työllistymiseen. Joustavia, yksilöllisyyttä tukevia opintojen suoritustapoja ja opiskelumuotoja tulisi kehittää (luentoja viikonloppuisin tai viikolla useampi tunti peräkkäin).

3.6 Tietojenkäsittelytieteenalan opiskelijoiden haastattelu

Taustatiedot

Haastatteluun osallistui 4 tietojenkäsittelytieteen opiskelijaa, joilla oli aikaisempi tradenomin (amk) tai insinöörin (amk)-tutkinto. Aikaisempia amk-opintoja oli hyväksiluettu osaksi yliopisto-opintoja noin 60 - 85 opintoviikkoa.

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelun merkittävin ero

Yliopistossa teoria ja teoreettisuus korostuvat. Myös matematiikan osuus korostuu. Opiskelu on yliopistossa itsenäistä ja joskus jopa liiankin itsenäistä. Opiskelijat laativat yliopistossa itse oman lukujärjestyksensä ja aikataulunsa. Opintojen suunnittelu vie opiskelijoilta aikaa. Tietoa ja ohjausta on osattava itse etsiä. Ohjausta saisi olla enemmän. Muutos on tuntuva ammattikorkeakouluopiskelun jälkeen. Amk:n vahvuuksia ovat valmis lukujärjestys ja käytäntöön painottuva opetus. Opiskelijaryhmät ovat yliopistossa suuria ja opiskelijaryhmät heterogeenisiä.

Alakohtaisten opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Muuntokoulutuksessa ei ollut päällekkäisyyttä yliopisto-opinnoissa. Päällekkäisyydet olivat lähinnä Tiedonhankinnan perusteet-jaksolla ja tietoverkot-jaksolla.

Osittain hyväksilukuja oli liikaakin ajatellen syventäviä opintoja - perusta saattoi jäädä joissakin aineissa heikoksi. Ohjelmoinnin ja laskennan teoria-opintojaksoa vastaava sisältö ei amk:ssa ole ainakaan liiketalouden puolella. Rakenteellisten dokumenttien käsittelykielet ja Tietorakenteitten toteuttaminen -opintojaksoja hyväksiluottaessa tulisi selvittää onko opiskelijalla Java-osaamista (Amk:ssa ei aikaisemmin ole näitä ohjelmointikieliä ollut käytössä).

Kieli- ja viestintäopintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Puhe- ja kirjoitusviestintä

- Puheviestintäopintoja oli ollut jo paljon ammattikorkeakouluopinnoissa, mutta opiskelijat eivät osanneet sanoa, olivatko sisällöt samanlaiset
- Kirjoitusviestintä on samanlainen kuin ammattikorkeakoulussa, mutta uutena ja hyödyllisenä siinä on ollut lähinnä gradun tekemiseen liittyvä ohjeistus

Englanti ja ruotsi

- 1 opiskelija oli läpäissyt kielten tasokokeet. Suullisen taidon jaksot olivat yliopistossa samansisältöiset kuin ammattikorkeakoulussa.
- 2 opiskelijalla ei ole ollut vielä kokemusta kielten opiskelusta yliopistossa ja 1 ei läpäissyt englannin tasokoea. Hänen mielestään tasokoe mittasi lähinnä nopeutta ja opintomonisteissa oli ollut puutteita, eikä opinnoissa ollut löytynyt sisällöllisesti uutta asiaa. Tietojenkäsittelytieteessä on opiskelijoiden mielestä enemmän hyötyä englannin kuin ruotsinkielestä.

Muita kieliopinnoihin liittyviä asioita

- Ihmettelyä herättää se, että ammattikorkeakoulussa suoritettua virkamiehiltä vaadittavaa ruotsin kielen taitoa ei hyväksytty yliopistossa virkamiehiltä vaadittavaan ruotsin kielen taitoon.

Ohjaus

Opinto-oppaasta saa hyvin ja riittävästi tietoa (nettiversio ja paperiversio). Tietojenkäsittelyssä muuntokoulutettavilla on oma amanuenssi. Tietoa saa, kun sitä osaa itse kysyä. Ohjausta tulisi kysyä heti opintojen alkaessa. Erään opiskelijan opintojen aloitus hidastui, koska oli epäselvyyttä siitä, mitä opintojaksoja opiskelija olisi voinut ottaa omaan opinto-ohjelmaansa. Eräs opiskelija sai ristiriitaista tietoa harjoitteluun liittyvän vapautuksen osalta (voiko saada vapautusta vai ei). Ammattikorkeakoulun opinto-oppaissa pitäisi myös olla selkeät sisällönkuvaukset, jotta yliopistossa tiedetään, mitä asioita ko. opintojakso sisältää. Tämä vaikuttaa opintojen hyväksilukuun.

Sivutoiminen opiskelu

Sivutoimisen opiskelun tulisi olla mahdollista Suomessa. Muuntokoulutettavilla työssäkäynti on huomioitu mm. harjoitusryhmissä, jotka ovat klo 16 jälkeen. Jos on ollut töissä ja opiskellut siinä ohella, työttömäksi jouduttuaan katsotaan päätoimiseksi

opiskelijaksi. Tällöin ainoaksi tuloksi jää opintoraha. Amk-tutkinnon suorittanut voi saada yliopisto-opintoihin noin 3,5 vuotta opintotukea. Monien opiskelijoiden on oltava töissä, sillä opintotukikaudet eivät riitä koko opiskeluajalle. Töistä on vaikea päästä luento-opetukseen päivällä. Ilta-, aamu- ja viikonloppuopetusta tulisi olla enemmän (myös ei muuntokoulutettavilla) sekä esimerkiksi verkko-opintojaksoja ja kirjallisuustenttimahdollisuuksia.

Kehittämisehdotukset

Haastatteluun osallistuneiden opiskelijoiden mielestä siirtymismahdollisuudesta amk:sta yliopistoon pitäisi käydä kertomassa amk:ssa. Myös tukea kuvattiin tarvittavan lisää HOPS:n ja lukujärjestyksen suunnitteluun ja tekoon. Opintojen alussa tulisi selvittää opiskelijan kanssa, mitä opintojaksoja opiskelijan on suoritettava, jotta opiskelijat tietäisivät mille opintojaksoille heidän tulisi ilmoittautua. Isona ongelmana haastatteluun osallistuneet opiskelijat pitivät alan huonoa työllistymistilannetta. Samalta alalta koulutetaan tradenomeja, insinöörejä ja maistereita. Tradenomeja ei koettu arvostettavan riittävästi. Kilpailu on kovaa. Ongelmalliseksi nähtiin myös se, että on oltava töissä ja opiskeltava yhtä aikaa.

3.7 Ympäristötieteiden alan opiskelijoiden haastattelu

Taustatiedot

Haastatteluun osallistui 5 ympäristötieteiden opiskelijaa, joilla oli aikaisempi insinöörin (amk)-tutkinto. Aikaisemmista ammattikorkeakouluopinnoista oli hyväksiluettu osaksi yliopisto-opintoja noin 20 - 80 ov.

Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelun merkittävin ero

Yliopisto-opiskelu on paljon itsenäisempää, teoreettisempaa ja osan mielestä myös vaikeampaa kuin ammattikorkeakouluopiskelu. Ammattikorkeakouluopinnot painottuvat enemmän käytäntöön. Yliopistossa valinnaisuutta on enemmän ja opiskelijat laativat itse oman aikataulun opintoihinsa. Myös tietoa ja ohjausta on haettava itse aktiivisesti. Erään opiskelijan mielestä ammattikorkeakouluopinnoissa tietoa tuli eri ympäristötieteiden aloista laajasti, kun taas yliopisto-opinnoissa on mahdollisuus suuntautua jollekin tietylle ympäristötieteiden alalle.

Alakohtaisten opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Yliopisto-opintoihin ei varsinaisesti jäänyt päällekkäisyyttä ammattikorkeakouluopintojen kanssa. Joillakin jaksoilla oli päällekkäisyyttä aikaisempien amk-opintojen kanssa kuten Ympäristömikrobiologia, Ekologia ja ympäristökysymykset sekä perustietoja käsittelevillä kemian opintojaksoilla (kuten Kemiaa biotieteiden opiskelijoille).

Opiskelijoiden mielestä aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja ei juurikaan tulisi jättää hyväksilukematta, sillä enimmäkseen ammattikorkeakouluopintojen hyväksilukumääriin oltiin tyytyväisiä ja hyväksiluku motivoi opiskeluun. Kahden opiskelijan mielestä matematiikan ja fysiikan opintoja ei tulisi hyväksilukea niin laajasti kuin nyt on tehty. Liian laaja aikaisempien opintojen hyväksiluku teettää myöhemmin enemmän töitä kun perusasioita tulisi osata soveltaa. Toisaalta hyväksiluvut ovat tärkeitä, koska ne motivoivat opiskeluun.

Kieli- ja viestintäopintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Puhe- ja kirjoitusviestintä

- Opetuksen sisällöt ovat tuntuneet samoilta kuin ammattikorkeakoulussa (perustuu osittain sisällönkuvauksiin).

Englanti ja ruotsi

- Englannin tasokokeen läpäisi 4 opiskelijaa. Suullisen taidon jaksot osa opiskelijoista koki samansisältöisinä kuin ammattikorkeakoulussa. Joiltakin osin uutta sanastoa oli tullut lisää, mutta opinnoissa oli kerrattu myös tuttua sanastoa.
- Ruotsin kielen opinnot 2 opiskelijaa oli saanut hyväksiluettua Oulun yliopiston kautta eli heidän ei tarvinnut suorittaa ko. jaksoja, 2 läpäisi ruotsin kielen tasokokeen, 1 ei läpäissyt.

Muita kieliopinnoihin liittyviä asioita

- Eri yliopistojen opiskelijat ovat eriarvoisessa asemassa sillä mm. Oulun yliopisto hyväksyy ammattikorkeakoulussa suoritettua Ruotsin virkamiestutkinnon. Tämä tuntuu opiskelijoista epäoikeudenmukaiselta.
- Aikataulut (päiväaika) tuntuvat hankalilta yliopiston kieliopinnoissa, opetukseen toivottaisiin lisää joustavia opiskelumuotoja.
- Kieliopinnoissa voisi olla enemmän vaihtoehtoja, jos on suorittanut ammattikorkeakoulussa englannin ja ruotsin kielet.

Ohjaus

Osa opiskelijoista koki ohjauksen hyväksi. Tällöin hops:it laadittiin ja hyväksyttiin heti opintojen alussa. Hopsin teko alkuvaiheessa oli hankalaa niille opiskelijoille, jotka eivät tienneet mitä opintoja haluavat valita opintosuunnitelmaansa. Osa opiskelijoista kertoi saaneensa kirjalliset ohjeet opintojen alkuvaiheessa suoritettavista opintojaksoista. Nämä ohjeet tukivat opintojen aloittamista. Osalla opiskelijoista oli vaikeuksia opintojen aloittamisessa ja ensimmäisenä syyslukukautena oli vaikeaa löytää omaan opiskeluohjelmaan sopivat opintojaksot. Siksi ammattikorkeakoulusta siirtyville uusille yliopisto-opiskelijoille toivottiin järjestettävän ohjausta jo keväällä, jotta opiskelijat tietäisivät etukäteen mille opintojaksoille kannattaisi syksyllä osallistua. Tällöin opinnot saisi vietyä alusta asti systemaattisesti eteenpäin. Osa opiskelijoista toivoi, että opiskelijoiden alkuohjaukseen panostettaisiin enemmän. Eräs opiskelija oli saanut ristiriitaista tietoa perusopintojen korvautuvuudesta aikaisemmillä opinnoilla: ensin niiden ei katsottu korvautuvan aikaisemmillä opinnoilla, mutta myöhemmin ne korvautuivat niillä. Opinto-oppaassa on opintojaksot kuvattu hyvin. Muuntokoulutettaville voisi olla oma yleinen opinto-opas.

Sivutoiminen opiskelu

Sivutoimista opiskelua tulisi kehittää, sillä opintotukikuukaudet loppuvat kesken, kun on käynyt jo ammattikorkeakoulun ennen yliopistoon siirtymistä. Jos on opiskellut sivutoimisesti ja jää työttömäksi, niin ei voi saada ansiosidonnaista työttömyyskorvausta, koska opiskelee. Kaikilla ei ole taloudellista mahdollisuutta opiskella päätoimisesti. Sivutoiminen opiskelu on osittain yliopiston taholta mahdollistettu ja itsenäisiä opiskelumuotoja onkin jo vähän tarjolla (mm. kirjallisuustenttejä). Etäopiskelumahdollisuuksia voisi olla enemmän niille opiskelijoille, jotka eivät pääse päiväluennoille esim. viikonloppu- tai iltaluentoina, verkkojaksoina ja kirjallisuustentteinä.

Kehittämisehdotukset

Ammattikorkeakoulussa tulisi kertoa jo yliopisto-opiskelun mahdollisuudesta. Tietoa ja ohjausta opinnoista (mm. hopsin ja lukujärjestyksen tekoon) tulisi antaa hyvissä ajoin esim. keväällä, jotta opinnot käynnistyisivät mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla heti syksyllä. Opiskelijan tulisi tietää jo opintojen alussa mitkä opintojaksot korvautuvat aikaisemmillä opinnoilla ja mitä on vielä suoritettava. Yhteys työelämään ja yrityksiin tulisi olla tiiviimpää myös yliopistolla esim. työharjoittelun tai oppinäytetöiden myötä. Ammattikorkeakoulun ja yliopiston tulisi tehdä tiiviimpää yhteistyötä. Ympäristöalalla työllistyminen on vaikeaa: insinöörit ja maisterit kilpailevat samoista työpaikoista Kuopion alueella. Koulutetaanko liikaa

ympäristöalan ihmisiä? Ympäristötekniikan alalla ammattikorkeakoulun käyneillä voisi olla enemmän vapaasti valittavia jaksoja, jotta opiskelija voisi itse valita tarpeellisiksi katsomiaan opintojaksoja.

4 Kysely ammattikorkeakoulusta Savonia-ammattikorkeakouluun siirtyneille opiskelijoille

4.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi 20 opiskelijaa, jotka olivat siirtyneet eri ammattikorkeakouluista ympäri Suomea Savonia-ammattikorkeakouluun. Vastanneista 80 % jatkoi saman alan opintoja Savonia-ammattikorkeakoulussa ja he olivat suorittaneet ammattikorkeakouluopintoja ennen Savonia-ammattikorkeakouluun siirtymistään 0-80 opintoviikkoa (keskimäärin 42 opintoviikkoa). Pääasialliset syyt siirtyä Savonia-ammattikorkeakouluun olivat puolison tai vakituiseen kumppaniin liittyvät syyt, jolloin vastaajat halusivat olla samassa kaupungissa puolison kanssa. Savonia-ammattikorkeakoulussa oli löytynyt myös suuntautumisvaihtoehto, joka oli kiinnostavampi kuin aikaisempi, joten tämä vaikutti siirtymiseen. Kuopio nähtiin myös sijainniltaan hyvänä paikkana ja moni kuvasi olevansa Kuopiosta tai lähiseudulta kotoisin, jolloin omalle kotiseudulle haluttiin palata takaisin. Osa opiskelijoista koki Savonia-ammattikorkeakoulun hyvämaineisena ja korkeatasoisena koulutuspaikkana.

4.2 Neuvonta ja ohjaus

Suurin osa vastaajista (80 %) tarvitsi neuvontaa ja ohjausta suunnitellessaan siirtyvänsä toisesta ammattikorkeakoulusta Savonia-ammattikorkeakouluun. He olivat saaneet neuvontaa ja ohjausta ottamalla yhteyttä opoihin, opintotoimistoon, opettajiin tai selvittämällä asiaa internetin kautta. Vastaajat kuvasivat olleensa tyytyväisiä neuvontaan ja ohjaukseen, kun ohjaus oli ollut selkeää, tietoa oli saanut riittävästi ja se oli ollut ystävällistä. Vastaajat olivat olleet tyytymättömiä neuvontaan ja ohjaukseen, jos he eivät saaneet riittävästi tietoa käytännön asioista kuten opintojaksojen suoritusjärjestyksistä, korvaavuuksista ja luokkien ja rakennusten sijainneista.

Opintojen alkaessa neuvonta ja ohjaus oli vastaajista ollut riittävää 45 % mielestä ja se oli tukenut opintojen aloittamista vastaajista 80 %:n mielestä. Vastaajista 70 % oli laatinut hopsin. Opintojen alkaessa vastaajat olivat tyytyväisiä neuvonnassa ja ohjauksessa siihen, että käytännön asiat selvitettiin tarkasti ja selkeästi. Tämä helpotti opintojen aloitusta. Tyytymättömyyttä herätti puolestaan se, jos ohjausta ei saanut opintojen alkuvaiheessa, jolloin ohjaukseen pääsemisen kuvattiin jääneen oman aktiivisuuden varaan. Tyytymättömyyttä herätti myös se, jos tarvittavaa tietoa ei saanut selkeästi ja jos joutui etsimään eri ihmisiä, jotka tietäisivät opiskelukäytäntöihin liittyvistä asioista. Tällöin erilaisten käytäntöjen selvittämiseen kuvattiin menneen kohtuuttoman paljon aikaa opintojen alkuvaiheessa.

4.3 Aikaisempien opintojen hyväksiluku ja korvaavuus

Aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja hyväksiluettiin osaksi Savonia-ammattikorkeakouluopintoja 15-79 opintoviikkoa (keskimäärin 33 opintoviikkoa). Hyväksilueen määrä oli vastaajista 65 %:n mielestä riittävä. Tyytyväisyyttä hyväksilukukäytännöissä herätti monen mielestä se, että aikaisemmin tehdyt suoritukset voitiin hyväksyä osaksi Savonia-ammattikorkeakoulun tutkintoa. Tällöin aikaisemmat suoritukset eivät jääneet huomioimatta. Tyytymättömyyttä puolestaan aiheutti se, jos aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja ei voinut hyväksilukea osaksi uutta ammattikorkeakoulututkintoa. Tällöin opiskelijat kokivat aikaisempien opintojen olleen osittain turhia. Hyväksilukukäytäntöjä toivottiin muutettavan niin, että

samoissa koulutusohjelmissa eri ammattikorkeakoulujen välillä olisi yhtenäiset opetussuunnitelmat. Tällöin sisällöt vastaisivat paremmin toisiaan. Osa opiskelijoista koki, että aikaisempiin ammattikorkeakouluopintoihin jäi päällekkäisyyttä nykyisten opintojen kanssa. Vastaajista 80 % mielestä aikaisemmat ammattikorkeakouluopinnot eivät lyhennä nykyistä opiskeluaikaa. Siirtyminen ammattikorkeakoulusta toiseen oli ollut vastaajista 65 %:n mielestä joustavaa.

5. Kysely Sibelius-Akatemian Kuopion osastosta Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion Musiikki- ja Tanssiakatemiaan siirtyneille opiskelijoille

5.1 Taustatiedot

Kysely postitettiin opiskelijoiden sähköpostiosoitteisiin 13.10.2005. Kyselyyn vastasi 12 opiskelijaa. Lähes kaikki kyselyyn vastanneista opiskelijoista (92 %) olivat siirtyneet Sibelius-Akatemian Kuopion yksiköstä (SibA) Savonia-ammattikorkeakoulun Musiikki- ja tanssiakatemiaan (MusiTa) opiskelemaan. Pääaineena kaikilla oli SibAssa Kirkkomusiikki (MM) ja MusiTassa he opiskelivat Musiikkipedagogin (AMK) koulutusohjelmassa. Opiskelijat olivat aloittaneet opintonsa SibeliusAkatemiassa ja suurin osa vastaajista (75 %) opiskeli samanaikaisesti sekä SibeliusAkatemiassa että MusiTassa. 25 % vastaajista oli ennätänyt valmistua Musiikin Maisteriksi. Moni heistä oli opintojen edetessä huomannut mahdollisuudekseen opiskella kirkkomusiikin pääaineen lisäksi opettajan pedagogiset opinnot ammattikorkeakoulussa. Vastaajat opiskelivat Musitassa 1. – 3. vuosikurssilla vastaushetkellä. Seitsemän (7) opiskelijaa ilmoitti opiskelevansa MusiTassa päätoimisesti.

Opiskelijat kuvasivat siirtyneensä opiskelemaan samanaikaisesti MusiTan puolelle, jotta pystyisivät laajentamaan jo hankittua osaamistaan SibAn kirkkomusiikin puolella ja tulevaa ammattitaitoaan. Tällöin opiskelijoilla oli mahdollisuus saada enemmän tunteja omalta taiteenalaltaan ja saada monipuolinen musiikin alan kaksoiskoulutus. Tärkeänä tekijänä he näkivät myös sen, että vastaajat saivat kanttorin koulutuksen lisäksi opettajan pedagogisen pätevyuden. Kaksoistutkinnon koettiin lisäävän työnsaantimahdollisuuksia. Opiskelu yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa samanaikaisesti nähtiin hyvänä ratkaisuna, sillä ne sijaitsevat samassa rakennuksessa. Tämä toi joustavan mahdollisuuden opintojen suorittamiseen myös ammattikorkeakoulussa.

5.2 Neuvonta ja ohjaus

Kyselyyn vastanneet opiskelijat eivät kokeneet tarvitsevansa neuvontaa ja ohjausta SibAsta kun he suunnittelivat hakeutuvansa MusiTan opiskelemaan. Noin puolet vastanneista koki tarvinneensa ohjausta Musiikki- ja tanssiakatemiasta kun he suunnittelivat hakeutumistaan. Tyytyväisyyttä MusiTan antamaan neuvontaan ja ohjaukseen suunnitteluvaiheessa herätti se, että vastaajat olivat saaneet käytännönläheiset, selkeät ja konkreettiset vastaukset esittämiinsä kysymyksiin. Tyytymättömyyttä puolestaan herätti se, jos tiedonsaanti ei ollut selkeää.

5.3 Kuopion Musiikki- ja Tanssiakatemian antama neuvonta ja ohjaus opintojen alussa

Kyselyyn vastanneet opiskelijat kuvasivat saaneensa neuvontaa ja ohjausta Kuopion MusiTasta enimmäkseen opinto-ohjaajalta, vastuuopettajalta ja opintosihteeriltä. Ohjaus oli ollut lähes kaikkien vastanneiden (83 %) mielestä riittävää ja se oli suurimman osan mielestä (92 %) tukenut opintojen aloittamista. Suurin osa kyselyyn vastanneista (75 %) oli laatinut HOPSin. Tyytyväisyyttä samaansa neuvontaan ja

ohjaukseen herätti se, että opiskelijat saivat opinto-ohjaajalta ja sihteeriltä riittävästi tietoa. Riittävä tiedonsaanti tuki opintojen suunnittelua ja opetusjärjestelyt kahteen korkeakouluun sujuivat joustavammin. Annettua neuvontaa ja ohjausta kuvattiin myös ystävälliseksi ja positiiviseksi. Tyytymättömyyttä saamaansa neuvontaan ja ohjaukseen toi se, että joihinkin käytännönasioihin olisi tarvinnut saada enemmän tietoa esimerkiksi opintojaksojen alkamisajankohtiin, missä vaiheessa mitään opintoja kannattaa suorittaa ja pakollisesta harjoittelusta olisi tarvittu myös lisää tietoa.

5.4 Aikaisempien opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Sibelius-Akatemiassa suoritettuja opintoja hyväksiluettiin osaksi ammattikorkeakouluopintoja noin 40-125 opintoviikkoa. Opintojen hyväksiluettu määrä oli suurimman osan mielestä (83 %) riittävä. Tyytyväisyyttä hyväksilukuun herätti se, että opintoja hyväksiluettiin suhteellisen paljon aikaisemmasta tutkinnosta. Myös se, että hyväksiluku tapahtui käytännöllisellä tavalla, jolloin samoja aineita ei tarvinnut enää opiskella uudelleen, herätti tyytyväisyyttä. Hyväksiluetujen opintojen määrää oli vaikea arvioida, koska usealla vastaajista oli tutkinto kesken Sibelius-Akatemian puolella. Pääsääntöisesti opiskelijat olivat tyytyväisiä olemassa oleviin hyväksilukukäytäntöihin. Hyväksilukukäytäntöjä tulisi erään opiskelijan mielestä muuttaa niin, että Sibelius-Akatemian ja MusiTan opintojaksoista tulisi olla selkeät korvaavuuslistat, joista näkisi mikä jakso korvautuu milläkin jaksolla. Tällöin opintoja ei tarvitsisi tarkastella henkilökohtaisesti opinto-ohjaajan kanssa. Suurimman osan mielestä (75 %) Sibelius-Akatemian ja MusiTan opintoihin ei jäänyt päällekkäisyyttä. Sibelius-Akatemian opinnot lyhentävät suurimman osan mielestä (75 %) opiskeluaikaa MusiTassa. Kaikki vastaajat (100 %) kokivat siirtymisen Sibelius-Akatemiasta MusiTaan olleen sujuvaa ja joustavaa. Puolet vastaajista (50 %) koki siirtymisessä olleen jotain ongelmia. Siirtymiseen liittyviä ongelmia kuvattiin enimmäkseen opintojen aikatauluttamiseen liittyvinä ongelmina. Ongelmia aiheutti se, jos oppitunnit ajoittuivat molemmissa korkeakouluissa samaan ajankohtaan tai MusiTan lukujärjestys ei ollut tiedossa heti lukuvuoden alkaessa vaan ajankohdat selvisivät myöhemmin.

6. Kysely ammattikorkeakoulusta Sibelius-Akatemian Kuopion osastoon siirtyneille opiskelijoille

6.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi 2 opiskelijaa, joilla oli suoritettuna musiikin alan amk-tutkinto ja he olivat siirtyneet SibAan opiskelemaan muualta kuin Savonia-amk:sta. Molemmat opiskelijat opiskelivat vastaushetkellä päätoimisesti Sibelius-Akatemiassa. Opiskelijat halusivat jatkaa opintojaan ammattikorkeakoulututkinnon jälkeen Sibelius-Akatemiassa, jotta he saisivat jatkaa musiikin opintoja, saisivat kanttorin pätevyuden ja paremmat mahdollisuudet työnhakuun.

6.2 Neuvonta ja ohjaus

Opiskelijat olivat saaneet neuvontaa ja ohjausta Sibelius-Akatemiasta koulutussuunnittelijalta, opettajilta, tuutoreilta sekä koulutusalojohtajalta. Opiskelijoiden mielestä Sibelius-Akatemiasta saatu neuvonta ja ohjaus tuki opintojen aloittamista ja he olivat laatineet HOPSin opintojen etenemisestä. Tyytyväisyyttä neuvontaan ja ohjaukseen herätti myönteinen ilmapiiri ja riittävä tiedonsaanti opintojen etenemisestä. Tyytymättömyyttä puoleltaan herätti, jos tietoa oli saanut liian vähän opintojen etenemiseen liittyvistä käytännön asioista.

6.3 Aikaisempien opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Aikaisempia ammattikorkeakouluopintoja hyväksyttiin osaksi MM-tutkintoa noin 23-80 opintoviikkoa. Opiskelijoiden mielestä hyväksiluetujen opintojen määrä oli riittävä. Tyytyväisyyttä hyväksiluvussa herätti se, että hyväksiluetujen opintojen määrä oli riittävä eikä jo kerran opittuja asioita tarvinnut suorittaa enää uudelleen. Tyytymättömyyttä herätti puolestaan se, että opintojen hyväksilukuun olisi kaivattu enemmän rohkaisua ja kannustusta ja opiskelija sai alussa ristiriitaista tietoa siitä, voiko joistakin opinnoista saada hyväksilukua vai ei. Hyväksilukukäytäntöihin toivottiin selkeitä periaatteita siitä, mitä opintoja voidaan hyväksilukea ja mitä puolestaan ei.

6.4 Joustava siirtyminen ammattikorkeakoulusta yliopistoon

Vastaajat kokivat siirtymisen ammattikorkeakoulusta yliopistoon joustavana eikä heidän mielestään siirtymisessä esiintynyt ongelmia.

7. Kysely ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta Sibelius-Akatemian taidehallinnon maisteriohjelmaan siirtyneille opiskelijoille

7.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi 7 opiskelijaa. Vastaajista 57 % oli suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon (maisterin tai vastaavan tutkinto) ja 43 % ammattikorkeakoulututkinnon ennen Taidehallinnon maisteriohjelmaan hakeutumistaan. Lähes kaikki vastaajista (86 %) ilmoittivat opiskelevansa päätoimisesti Taidehallinnon maisteriohjelmassa. Opiskelijat olivat hakeutuneet Taidehallinnon maisteriohjelmaan saadakseen ylemmän korkeakoulututkinnon ja kehittääkseen ja täydentääkseen aiempaa osaamistaan.

7.2 Neuvonta ja ohjaus

Opiskelijat olivat saaneet neuvontaa ja ohjausta koulutussuunnittelijalta, professorilta ja opiskelijoille järjestetyistä yleisistä tilaisuuksista. 71 % vastaajista 71 % kuvasi ohjauksen olleen riittävää ja se tuki lähes kaikkien vastaajien (86 %) mielestä opintojen aloittamista. Kaikki vastaajista (100 %) oli laatinut HOPSin opintojen etenemisestä. Tyytyväisyyttä neuvontaan ja ohjaukseen herätti se, että tietoa sai nopeasti ja saatu tieto oli asiallista ja ohjaus ystävällistä. Tyytymättömyyttä ohjauksessa herätti se, että koulutus järjestettiin ensimmäistä kertaa, jolloin se oli uutta myös henkilöstölle. Henkilöstöresursseja oli koulutuksen alkuvaiheessa vähän ja opiskeluun liittyvien käytännön asioiden selvittelyissä oli ongelmia.

7.3 Aikaisempien opintojen hyväksiluku ja päällekkäisyys

Kyselyyn vastanneilta opiskelijoilta hyväksiluettiin aikaisempia yliopisto- tai ammattikorkeakouluopintoja osaksi tulevaa tutkintoa 120 – 145 opintoviikkoa. Hyväksiluetujen opintojen määrä oli lähes kaikkien vastaajien mielestä (86 %) riittävä. Tyytyväisyyttä hyväksilukuun herätti hyväksiluetujen opintojen määrä sekä se, että perusteet oli ilmaistu selkeästi etukäteen. Tyytymättömyyttä herätti puolestaan se, että joitakin opintoja ei voinut enää hyväksilukea aikaisemmasta tutkinnosta, sillä ne oli jo kertaalleen käytetty yhteen tutkintoon. Myös tietoa hyväksiluvuista joutui odottamaan.

Suurin osa vastaajista (71 %) koki, että opintoihin jäi päällekkäisyyttä aikaisempien opintojen kanssa. Eniten päällekkäisyyttä oli yksittäisissä opintojaksoissa. Opintojen sisältöjen kuvattiin olleen monitieteisiä, jolloin osa opintojakson sisällöstä oli tuttua ja osa jakson sisällöstä uutta asiaa. Suurin osa kyselyyn vastaajista (86 %) koki,

etteivät aikaisemmat ammattikorkeakoulu- tai yliopisto-opinnot lyhentäneet opiskelua Sibelius-Akatemian Taidehallinnon maisteriohjelmassa. Siirtyminen maisteriohjelmaan koettiin pääasiassa (86 %) sujuvana ja joustavana eikä suurimmalla osalla (71 %) kyselyyn vastanneista esiintynyt ongelmia taidehallinnon maisteriohjelmaan siirtymisessä.